

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLÉN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁRA:

Egész évre . . . 6 frt.
Félévre . . . 3 „
Negyedévre . . . 1 „ 50 kr.

Bérmentelen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.

Kéziratok nem adhatók vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

A nyilttérben minden garmond sor díja 20 kr.

HIRDETÉS DIJJA

Hivatalos hirdetéseknek:
Minden szó után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 30 kr.

Petitnél nagyobb, avagy diszettekkől vagy körzeti elárolt hirdetésekért mérték szerint minden negyszög centim. után 3 kr. számítatik.

Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

A munkásnép érdekei.

— Három cikkely. —

III.

A lapunk előző számaiban ismertett új törvény V. fejezete a gazdasági napszámokra vonatkozik. E szerint a munkaadó és napszámos között a szerződés szóval is létrejöhet és szabad egyezkedés tárgyát képezik a feltételek, amelyeknek azonban nem szabad a törvénnyel és rendeletekkel ellenezniük. — A napszámost felfogadhatja a munkaadó alkalmazottja is s a munkásigazolvány átszolgáltatása mellett a napszámos is megkötheti a szerződést megbízottja útján.

A munkaidő tekintetében eddig számtalan esetben előfordult viszályokat is egyszersmindkorra megszünteti az új törvény, amennyiben a munkaidőt szabályozza. — Ha a munka tartamára más megállapodás nincsen, akkor mindig csak egy napi munkára szól a szerződés. — A munkanap napkeltétől napnyugtáig számítandó; de a napszámos délből egy egész óra hosszúság, ezenkívül ápr. 15-től szept. 30-ig reggel és délután egy-egy fél óráig szünetelhet.

A napszámos, ha legalább egy havi időre fogadják föl, köteles — a kikötött munka akadályozása esetén — más gazdasági munkát is végezni. Ha azonban az akadály egy hétnél tovább tart, visszaléphet a szerződéstől.

Ha a munkaadó megszegi a törvény e rendelkezését, 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, a szerződészegő munkás pedig 15 napi elzárattal és 100 koronáig menő pénzbüntetéssel sújtatik. és pedig mindig oly összegben, amilyent azon időben és helyen, vagy a legközelebb eső vidéken hasonló munkáért rendszerint fizetni szoktak.

TÁRCA.

Dalok a Szajna partjáról.

I.

Alig hajnalodott: ajtómon kopogtak,
Sebesen kopogtak, egy levelet hoztak,
Idegen országra szólott a pecsétje . . .
Ki küldött a messze —
Messze idegenbe
Aranyos levélke?

A hogy bontogatom sebesen, sebesen:
Virágot rejt — érzem — ez az én levelem,
Üde-e a szirma? A színe fehér-e?
Illet-e? Hogy illet?
Az én kis galambom
Hajába, kezébe?

Nézegetem, nézem. Egyszer üt az óra,
Hogy a nehéz terhet újra reám rója,
Hogy ott künn vívjam a zavargó életet . . .
Oh hiába int most,
Nem megyek, hiszen ma
Virágom érkezett.

Ne nézzek ma árnyat, ne lássak ma vétket,
Maradjak itthon, hogy egy virágot nézzek
— Hisz fehér virágot itt ugy se nézhetek —
Hadd álmodjam újra:
Hiszen énnekem ma
Virágom érkezett!

A munkaadó köteles a szerződöttet napszámost elfogadni, annak munkabérét és járandóságát pontosan kiszolgáltatni.

Ha a felek között a kifizetésekor a napibér nagysága tekintetében vita merül föl s a megállapodást kideríteni nem lehet, a hatóság állapítja meg a napibért.

A törvény VI. fejezete a büntető határozatokat tartalmazza. A munkaadók és munkások érdeke egyaránt megköveteli, de megköveteli ezt a közrend és jólét is, hogy aki a szerződési kötelezettségeket nem teljesíti, aki a munkaadó és munkás közötti jó viszonyt megzavarja, a munkásokat félrevezeti s ezáltal kenyer helyett koldusbotot ad a kezükbe: a törvényszegésért szigorúan bünhődjék. A törvény azért törvény, hogy megtartsák s aki ellene vét, annak meg kell azért bünhődnie.

A fentebbi ismertetésekben több helyütt már említett büntetéseken kívül szigorú büntetéseket alkalmaz a törvény arra, aki egyszerre több munkaadóhoz szegődik; arra, aki a munkást elesábitja; de leginkább arra, aki a munkásokra legveszedelmesebb lelketlen izgatók bujtogatására összebeszél, hogy közös munka-szünetelés (sztrájkolás) útján a munkaadót magasabb bér megadására kényszerítsék. És ez nagyon szükséges is; mert szerződésen alapul a munkaadó és munkás viszonya s becsületes érzésű, tisztességes ember, amire szerződéssel kötelezi magát, az alul nem bujik ki.

A büntetés-pénzekből a törvény alapján a munkások és napszámosok érdekében segítőalapot fognak létesíteni; de legjobban segít magán a munkás akkor, ha tisztességesen teljesíti kötelezéseit; mert hiszen a törvény a legerélyesebben megvédi őt minden visszaélés ellen, — és a legsúlyosabb büntetésekkal sújtja azokat

II.

Blakomon a fény benevet,
Megaranyoz egy kis levelet,
Keresi az édes szavakat:
Ottan aztán hosszan megakad.

A sorokon végig szaladva
A parányi betűt kacagja,
Pajkosan int be a szemembe,
Bizony, kötekedni szeretne.

S a legutolsó szón megállva:
Szívembe hull minden sugára
S csinál odabenn nagy meleget.
Olvasom az édes — nevedet!

— Páris —

Zombori Andor.

A pikét.

(Kaszinói kareolat.)

— A „Zemplén” eredeti tárcája —

Mikor a kibicék magukra haragítottak, bošszut forraltam ellenük. Nem járja az, hogy vannak emberek, akik a más baján mulatnak. Pláne ingyen, mikor minden élvezet pénzbe kerül, legyen az bár egy átkozott rossz szivar, avagy egy szuszfogott verkli. S mig annyi sziveséget is illő megköszönni, ha egy felebarátunk égő szivarját átengedi a mienk meggyújtása végett: addig azt a művészetet, hogy miképpen

a munkaadókat is, kik megszegik kötelezettségeiket.

Ezekben láttuk szükségesnek körvonalozni az új törvény intézkedéseit, melyek mind arra valók, hogy a jövőben rend és béke legyen a munkások között s a tisztességes kenyérkeresetbe ne akadályozzák meg őt a társadalomnak azok a kététes alakjai, akik, — mint első közleményünkben említettük, — csak azért akar-nak zavart csinálni, hogy a zavarosban annál könnyebben halászhassanak.

Nem végezhethetjük egyébbel sorainkat, mint hogy figyelmébe ajánljuk a nép vezetőinek a törvény üdvös intézkedéseinek ismertetését; — s különösen ajánljuk az épen most megjelent „Gazdasági munkások törvénykönyve” cím alatt népiesen megírt füzetet (kiadja és terjeszti az „Országos Nemzeti Szövetség” Budapesten, József-körut 7. szám) a közfigyelembe, mely füzet a törvény minden szakaszát a legkönnyebben érthető módon magyarázza.

A szocializmus okai és ellenszerei.

Bodrogközön a Szabolesből átszármazott s a Budapesten kiadott „Földművelő” című lap által táplált paraszt-szocializmus megszüntnek mondható; a félrevezetett nép a katonaság által támogatott hatóság erélyes fellépése folytán észre tért s kilépett azon szövetkezetből, melynek programjai közé a jelenlegi társadalmi rend felforgatása is tartozott; s el kell hinnünk, hogy önszántukból, saját jobb meggyőződésükből ígérték meg az elhagyott utra való visszatérést, hogy megszokott munkálkodásukat folytatva, a közbéke és nyugalom helyreálljon.

Ennek hatása alatt azonban nem lehet magunkat azzal áltatni, hogy azon okok is, melyek által az elkészített talajban az izgatók kezével elvetett mag felburjánzott, végképp elmúltak s így a dologgal nem is érdemes többé foglalkoznunk; mert nyilvánvaló, hogy általános erkölcsi süllyedés előz meg minden társadalmi forrongást s az

sikerül Gyuri bátyánkat egész este végig maszkolni, avagy Manó kollegámat kalaber közben a sodrából kihozni, nálunk ingyen és megköszönés nélkül élvezik.

Merész reformon törtem az eszemet. Kaszinói közgyűlés előtt lévén, egy határozati javaslatot dolgoztam ki, amely szerint mindazok a kaszinói tagok, akik nem kártyáznak és nem billiárdoznak, a tagsági díjjak kétszeresével ro-vandók meg. A megokolás kapacitáló, érvei az egyenlő teherviselés elvére voltak fektetve. Aki kártyázik és billiárdozik, az kontribuál, ergó a nem kártyázók és nem billiárdozók a hozzájárulási pótlékot a dupla tagdíj formájában visel-jék. Sőt amennyiben a nem játszóknak többet él-veznek, mint azok, akiknek a mulatságát „a vétel elronthatja”, a „kontra” megkeseritheti, a „maszk” infámisan tönkre silányithatja, az él-vezeti többlet címén is indokoltan megadóztat-hatók.

A kizáróan kibicellenes tagokból alakult titkos értekezlet jegyzőkönyvi megőrkítéssel egybekötött ovációt rögtönzött tiszteletemre. El-neveztek nagy reformernek s az eszmémnek or-szágszerte való népszerűségét helyezték kilá-tásba. A skeptikusokat megnyugtatták. Elvégre, ha a nem játszóknak fele méltatlankodva ott hagy is minket, mint Szt. Pál az oláhokat, a pénz-ügyi egyensúly azért biztosítva marad, — s ez a fődolog.

Volt egy másik tervem is, amelyet röviden kibic-bárca-rendszer név alatt óhajtok a kaszinói élet műszótárába igtatni. Ez abban állana, hogy

izgatás csak eszköz az erkölestelenségnek széles mederben való megnyilatkoztatására s így ha ily forrongást teljesen, vagy legalább hosszú időkre megszüntetni akarunk, nem elégséges a külső nyilvánulások megfékezése, de a legbensőbb okok elenyésztetésére is kell minden erőnkkel törekednünk!

S ha megérezte a nép, hogy a társadalmi rend ellen vétőket a törvény és az álladalom vasmarka megszorítja, érezze meg azt is, hogy a megtértek ügyével a társadalom foglalkozik és segíteni igyekszik ott, ahol baj van.

Nagyjából mik az okai, hogy a nép oly könnyen volt félrevezethető? S külsőleg miben nyilvánult legelőször is az, amire szövetkezett? Az eddigi táplált bizalom és tisztelet megtagadásában a hatósággal és értelmiséggel szemben, beleértve még a lelkesi kart is; ily megnyilatkozás mélyreható okai egyedül abban lehetnek fel, hogy a paraszt előtt az értelmiségnek már nincs tekintélye, s nincs azért, mert a tekintély nálunk évtizedek óta hol politikai, hol személyi érdekekből gázoltatik s ha nem lesz előismerve és méltatva mai napon sem szóban, sem írásban: hogy kívánhatjuk a néptől, hogy olyan dolgoknak hódoljon, mely általánosan kicsinyeltetik!

De a tekintélyhez bizonyos feltételek kellenek, még pedig erős erkölcsi feltételek, melyek nyomában önkénytelenül kell, hogy felfakadjon a közbizalom s képesség: embertömegeket a jóra és helyesre vezérelni, ha az illető maga is jó példával jár elöl; egyszóval annak, ki vízről prédikál, ugyanazt kell innia is.

Másodsorban igaz, hogy általános szegénység van a munkásnép között, de ez más vidékekkel szemben Szabolcsban és Bodrogközön jelentéktelen s így ez nem lehet főok, midőn a mozgalom eredetét kutatjuk; mindazáltal tekintetbe véve azon felkészítési emberi igyekezetet, mely a jobblét felé gravitál s melynek megszerzése minden időben jobb és szelidebb erkölcsök megfeszítését segíti elő az emberi lelkekben: állam és társadalomnak ezen mozgalom illetve okainak teljes elenyésztése céljából főképp arra kell törekedniük, hogy a nép jólétét mozdítsák elő s oly módon, hogy ki legyen zárva a népek azon hiedelme, hogy az urak, az állam közegei, hivatalnokai s az egész értelmiség annak verejtékéből, annak zsírján táplálkoznak; az értelmiségnek vezető szerepet kell betölteni a munkálkodásban is, mert a mai kor jelszava a munka, mely az erkölcsök nemesítésének s államok századokig való fenállásának egyedüli biztosítója!

Megjelölöm azonban azon módokat és eszközöket is, melyek általánosságban hivatva lehetnek egyrészt a hatóság tekintélyének erkölcsileg leendő helyreállítására, másrészt a nép jólétének előidézése s így a közbéke és nyugalom állandó biztosítása szempontjából.

I. Az államhatalom kötelessége volna.

1. A bíróságoknak színvonalon tartása a gyors, olesó és szigorú igazságszolgáltatás tekintetében.

2. Szünet nélkül éber, tevékeny, gyors és páratlan közigazgatás.

3. Az italmérsi és fogyasztási adóknak kizárólag a községek részére való bérbeadása, mert első sorban ebből a községeknek mint erkölcsi testületeknek némi anyagi haszna volna, másrészt a község megkíméltetné az egyes bérlők tulkapásaitól.

János, mikor a kártya jegyet hordja, ugyanakkor kibic-jegyet is hord, amelyet szótalanul helyez a kibic elé, nyugtázván bizonyos számú filléreket, mire a kibic apró pénzéhez nyúl és fizet.

Ez a tervezet már ellentmondást provokált és méltán. Mert nem lévén egyforma a kibic élvezet, nem lehet egyforma a salláriom sem. Az sem volna igazság, hogy a Lajos barátom kibice annyit fizessen mint a Gyula barátomé, vagy a könnyen felfortyanó kis doktoré, vagy a vitézlő Pityu atyámfiáé, akik mindhárom vagy ettek már kibicet, vagy okvetlenül fognak enni. Különben a bárcák színe a kibicék temperamentoma szerint változott volna. A szelid, gyors n elpárolgó, bele nem szóló kibicéké égszínké leendett, mérsékelt áru; a beleszóló, makacsul kitaró, kártyához kapkodó, disputáló kibicé pedig paprika-vörös színű és drágácska. (Hogy Béla barátom elé milyen bilétát tettek volna s minőt az eleven doktor elé: ez a kérdés azt hiszem nem igen fejtő.)

Persze, hogy mindkét tervem megbukott, mivelhogy a kibicellenesek gárdája azallat, míg a közgyűlés proposícióját tárgyalta, a szomszéd termekben kártyázott, ellenben a kibicék megsejtve a fenyegető bajt, egy emberként szavaztak nemcsak, de elneveztek reakcionáriusnak, tervemet a társadalmi béke felbontására irányított merényletnek proklamáltak jegyzőkönyvi megbotránkozással egyetemben s ráadásul majd hogy ki nem esaptak a kaszinóból.

Eszembe jutva, hogy reformereket mind-

4. Alkalmos vidékeken a gyümölcs- és szőlőművelésnek, mint bővebb jövedelmi forrásnak a népre való rákényszerítése.

5. A vagyon nélküli munkásoknak egy több évre szóló törzskönyvben való folytonos, községenkénti nyilvántartása olyképpen, hogy hetenkint vasárnap minden munkás tartozik bejelenteni, hány napot dolgozott (s ha nem helyben, hol?) az elmúlt héten; ez igaz jó tájékoztató lenne a munkásviszonyokra nézve, a kormány minden pereben tudná, hányan van munkás van, mennyi éheznek, hányan van munkája s megélhetősége s esetleg melyik kóborol községből-községbe, mint csavargó, vagy izgató?

II. A társadalom kötelessége volna.

1. Az iszákosságnak megakadályozása s a közerkölesítésnek emelése céljából olvasó, mértékletességi s a házi ipar fejlesztésére tevékenységi egyesületek létesítése s ezekkel kapcsolatban, csupán vasárnap és ünnepnapokon — felváltva a papok és tanítók által — felolvasások tartása, hol a nép különösen a vallásos és erkölcsös elbeszélések előadása, helylyelközzel a természettudományok s az okzerű gazdálkodás köréből népies oktatásban részesíttessék.

2. Ezenfelül népies könyvtárak megszerzése, hogy legyen miből felolvasni s ha valakinek ideje engedi, haza is vihessen olvasnivalót.

3. Olesó és jó irányú néplapoknak néhány példányban minden községnek küldése, hogy a nép — értelmesebbjei útján — az aktuális dolgokról is birjon tudomással, a rossz sajtó termékek üldözése és kiküszöbölése.

4. Hűségese eselések jutalmazása.

III. Az állam és társadalom közös kötelessége.

1. Szövetkezetek létesítése, mégpedig úgy a hitelre, mint a fogyasztási cikkekre — s ezeken felül *közmagtárak* felállítására, hogy a kis gazda az uzorások kezéből kiszabadíttassék.

2. Házi ipar-ágak megkedveltetése, mely a mezei munka szünetelése alatt a családnak foglalkozást nyújtson.

3. A tűz- és jégbiztosítás államosítása, vagy szövetkezetek útján való kezelése általános kötelezettséggel, melyhez még az állatbiztosítást is be lehetne illeszteni. — Ez egyike a legfontosabb kérdéseknek, mert a nép, de nemcsak a nép, hanem az egész ország gazdaközönségének vagyoni viszonyaiba mélyen belevág.

Hány gazda megy tönkre évenként azon okból, mert jég által elvert terményét, vagy tűz által megemészett vagyonát nem biztosította?

S hány millióra rugó nemzeti vagyon van megmentve évenként a biztosítási intézmény által? Ezen vagyon fokozni s mintegy a nemzet közkinését szaporítani, tagjait a károsodástól megóvni: a biztosításnak minden irányban való kötelezővé, s így sokkal olesóbbá tétele által, az államhatalom kötelessége már csak azért is, hogy az állampolgárok fillérei idegen részvénytársaságok külföldi kasszáiba ne vándoroljanak; ez oly intézmény, mely tisztán a község érdeke éppen úgy, mint a jó bíraskodás és közizgatás s így annak ellátását állami feladattá kell tenni.

Ezen általam felsorolt segítő eszközök közül Bodrogközön van még egy-kettő életbeléptetve t. i. a hitelszövetkezet és olvasókör; ez utóbbi még csak Perbenyik községben van, de nyilvánvaló jó hatással úgy, hogy az olvasó-

ezeknél már nagyobb baj is ért, belenyugvással vonultam vissza, de eszmém mint amely a jövőtől várja fölkarolását, gondolkodóba ejtette a kibicéket s ha azok most szelidebbé váltak, meg lesznek jutalmazva, — amint az Előszók végezni szoktak.

Természetesen lemondtam a kaláberről. Ha a kibic-féltelenség megrendszabályozására irányzott önzetlen törekvésem megbukott, legalább azokat a kibicéket fosztom meg ingyen élvezetüktől, akik engem akarnek megkibicelni.

Heroikus elhatározásom egyébiránt a következő előnyöket ígérte:

1-ör: nem vesztek, ergó a gazdasági pozícióim erősödni fog;

2-ör: nem nyerek, legalább a roszakaróim nem foghatják ezután rám, hogy a kártya-nyereségből telepitem be csekélyke parlagomat. Ez a második pont különösen tetszett, mert a ráfogás azért volt boszantó, mivelhogy nem volt igaz. Ha igaz lett volna, akkor tovább kártyázom vala és hálából a legszebb furmintos táblámat „Kaláber“-nek kereszteltem volna el. Egy bő szüret után milyen elégedetten mutattam volna meg partnereimnek a „kaláber“ nyereséget, nem tantuszokban, nem is egy fél maréknyi apró pénzben, hanem a ropogós bankókat érő nedűt tartalmazó potrohok hordók kívánatos hosszúságú glédájában.

Annyi bizonyos, hogy könnyebb kimondani, mint megtartani azt, hogy többé nem kaláberezem. Akik idáig a fogadást megtették, mind blamirozták magukat. Előbb kibiceltek, billiárdoz-

köri tagok a koresmától teljesen el vannak vonva, el vannak hódítva s a vallásos érzületnek úgy olvasmányok, mint papjokkali érintkezés által való táplálása folytán erkölcs és szelidség dolgában annyira meg vannak nemesedve, hogy ezen körülményhez nem kevésbé járult hozzá a hitelszövetkezet is, mely például Perbenyiken 1896. évi március 15-én alakult meg 240 tag és 300 részvénytulajossal, már 336 tagot számlál 410 részvénytulajossal; forgalma az első évben 22000 ft volt 6000 ft betéttel s a második évben már 51000 ft 12000 ft betéttel.

Leleszen már régebben, az újabb időben pedig Bély és Bodrog-Szerdahelyen alakult meg a hitelszövetkezet, több helyütt, dacára évekkal ezelőtt tett felszólamlásomnak, mit a lelkészekhez és tanítókhöz intéztem, nem tudott ez az intézmény zöld ágra vergődni, pedig ha legalább a nagyobb községekben gyökeret vert volna a közjó előmozdítására szolgáló ezen szövetkezés, nem öltött volna ily mérveket ezen mozgalom s nem lett volna szükség a megtorlásnak oly erős eszközeire, melyeknek az állami jogrend érdekében történt szigorú alkalmazása a népet visszavetette a haladás útján; az állam és társadalomnak szoros kötelessége azonban ezt a veszteséget helyrehozni! S midőn a keresztényi segítség eszközeit legjobb hitem szerint elősoroltam, legyen szabad reménylenem, hogy nem állok egyedül s különösen nem leszek ellentétben a társadalom azon jeleseivel, kik a szocializmus kérdésének megoldását nemcsak a megtorlásban, de — a messze jövőbe is vetett pillantással — a praeventív intézkedésekben találják.

Perbenyik, 1898. március 31.

Gróf Mailáth József.

Vármegyei ügyek.

Április 11. Az 1848-ban alkotott 1—31 törvényekkel királyi szentesítésének *ötvenedik* évfordulóját, mely immár *nemzeti ünnep* jellegével bír, vármegyénk tvhatósági bizottsága, ápr. 11-én, holnaphoz egy hétre, *diszközgyűléssel* fogja megünnepelni, mely alkalomra nemcsak a bizottsági tagok, de a székvárosunkban állomásozó m. kir. honvédtisztikar és a vármegye székvárosának összes hatóságai is meghívottak. A vármegye közönségének ez ünneplése, az április 11-iki évfordulónak szentelt nemzeti ünnep megünnepelése, d. e. 9 órakor kezdődik. A diszközgyűlés után d. e. 10 órakor „Te-Deum“-mal kezdődő nagymise lesz a helybeli rk. templomban az összes hatóságok és tanintézetek részvételével, mely alkalommal *Babics* kassai püspöknek főpásztori levele felolvastatik s kihirdetetik. — Az idő kimérsége nem engedi, hogy a többi vallásfelekezet templomaiba is ellátogasson az ünneplő-közönség, — azért az egyes hitfelekezetek s hitközösségek lelkészei felkértek, hogy templomaikban ők is hasonlóképp ünnepies istentiszteleteket tartván, a nemzeti ünnep számba menő évfordulóról megemlékezzenek. — A vármegye diszközgyűlését *Matolai* Etele alispán nyitja meg, *Dókus* Gyula es. és kir. kamarás vm. főjegyző alkalmi beszédet tart, *Molnár* István főispán pedig a diszközgyűlést beszéddel zárja be. — Reggel 6 órakor a gyártelepi zenekar a főutcán végig ébresztő-menetet tart. Nagymise után a gyártelepi daloskör a *Széchenyi*-téren elénekli a

tak, majd pletykáltak, végre ismét neki ültek a blatozásnak. En kiegyeztem ötven percentre a játék ördögével és kerestem piket-partnert. Mivelhogy a korhelységet sem lehet az ital egyszerre való megvonásával gyógyítani: azoképpen a kaláber-betegség kurájának is meg legyen a maga stádiuma. Redding Itel, Tell Vilmos sokkal népszerűbb fotográfikká váltak már előttünk, semhogy egyszerűen a sutba dobhatnánk.

Mikor önkéntes kaláber-száműzetésem első napjaiban bolyongtam a jól fűtött, eléggé jól világított, de igen is jól tele fűstölt termekben: élelem gurul Péter barátom derült gömbölyű ábrázatával s egy kis esöndes piketre invitál. Egy táncrakért, petrezsel met áruló kisasszony mihóságával adtam bejegyzésemet s nem minden ostentáció nélkül foglaltunk helyet a kaláberezők között. Hadd lássák, hogy nekünk is vagyon multságunk, hogy náluk nélkül is el tudjuk tölteni az időt s mindenképp fölött tegyük őket féltékenyekké, helyezük kilátásba azt, hogy ezután nem lesz könnyű partit alakítani, mert ime mi kártya-felekezetet cserélünk.

Apró, kerek termetű cimborám állta is a sarat vagy két hétig. Azonban minden helyfoglaláskor olyan laposokat pislantott a szomszédban kaláberezők asztala fölé, mint a békülni vágyó duzzogó szerelmes. Beláttam, hogy ezzel a magyarral nem soká tartható fel a szövetség. Olykor ha a szomszéd asztalnál „vannak“-ot mondott a kalábrista, menten kimondta Péterünk a kontrát s zavarában elpirult. Szóval szíve vér-

Folytatás az I. mellékleten.

nemzeti
gőzött v
hazafias
gyártele
sével. K
— Polg
ember,
sitésene
dulója r
vizsontá
tartaná.
Konkoly
olyat es
emléké
azzal,
szent k
nek na
napja,
eszmere
egészíti
15-én
vénybe
polgárt
szent a
ösi szék
egy an
mekel,
szeretn
az eszm
testvé
nak ha
15-ike
nek,
— ünnepe
együtt
igazán
velünk
dás-na
mányo
nyilván
mélye

V
redévi
mult é
nek a
met á
köröm
nul. A
sát s f
A ké
van bi
A kép
közgyű
székha

V
kir. m
terület
12-ére
teleser

A
eperj
szöbél
helyt
szül,
járva
János
pénze
tervez
hogy
kezde

zett,
ász-b
mal
egy j
embe
tott l
türel
fölett
feleb
tottat
a kö
ber l

rint
kilót
borot
világ
egy

billiá
unat

a sz
keve

várv
ám
kism
képe

nemzeti himnusz — Este 7 órakor a fellobogózt város ki lesz világítva s ez alkalommal hazafias lampionos körmenet lesz a helybeli gyártelepi daloskör és zenekar közreműködésével. Körmenet után a színházban díszelőadás. — Polgártársak! Nincs, nem lehet olyan magyar ember, ki az 1848-iki törvények királyi szentesítésének napját, ápril 11-ikét, melynek évfordulója most ötvenedikszor ismétlődik nemzetünk viszontagságos történetében, nagy ünnepnek ne tartaná, nemzeti ünnepül megülni nem akarná. Konkolyhíntés az olyat terjeszteni, félszesség az olyat csak elhinni is, hogy valaki márc. 15-ike emlékének ragyogását elhalványítani szeretné azzal, hogy ápril 11-ét is megünnepeli. Hát a szent karácsony ünnepe, a megváltó születésének napja, azért, hogy van húsvét, a feltámadás napja, elhalványodik-e? Egyik a másikkal eszmerokonságban van, egyik a másikat kiegészíti. Azok a nagy elvek is, amelyek márc. 15-én proklamáltak, ápril 11-én lettek törvénybe foglalva és megszentestve. Fel tehát polgártársak egy szívvel, egy lélekkel, közös szent akarattal az ápril 11-ének megünnepelésére ősi székházunkba és onnan az istenházába! Mint egy anyának, az édes magyar hazának hű gyermekei, ölelkezünk össze mind, kik hazát igazán szeretni tudunk, s úgy ünnepeljünk! Ünnepeljük, az eszme-háromságunk, a szabadság, egyenlőség, testvériség föltámadásának, a nemzet húsvétjának hazafias szent alkalmát: ápril 11-ét! Március 15-ike marad, mint volt, ünnepe a magyar szívnek, — ápr. 11-ike lesz, mint lennie is kell, ünnepe a magyar léleknek! Így ünnepeljünk együtt szívben és lélekben! — Minden hazáját igazán szerető s hű magyar egyetért, együtt érez velünk ápr. 11-én, az eszme-háromság föltámadás-napján, az 1848-iki törvényalkotások, alkotmányos biztosítékok díszítésében és a hódolat nyilvánításában. Ófelsége a koronás király személye iránt.

Vármegyénk törvényhatósága az ezredévi forduló emlékére, mint tudják, még a múlt évben megrendelte annak a nagy jelenetnek a képét, mely *II. Rákóczi Ferenc* fejedelmet ábrázolja, amint, vezérkarától kísérve, a körömi mezősegen tartott országgyűlésre bevonul. A képzőművészeti tanács a kép fogalmazását s festését *Dudits Andor* festőművészre bízta. A kép, mint értesülünk, már elkészült s most van bírálat alatt a képzőművészeti tanács előtt. A kép, minden valóságosság szerint, a májusi közgyűlés alkalmával már ékesíteni fogja az ősi székház nagytérmet.

Vásáráthelyezés. A kereskedelemügyi kir. minister megengedte, hogy a vármegyénk területéhez tartozó *Gesztely* községben a f. hó 12-ére eső országos vásár ebben az évben kivételesen április hó 5-én (ötödikén) tartassék meg.

A gálszécs-terebes-varannó-kapi-eperjesi h. é. vasuti ügye a megvalósulás küszöbén áll. Mint biztos forrásból értesülünk, mihelyt a tervezett vasutvonal költségvetése elkészül, a kereskedelmi ministerium megkezdte a tárgyalásokat *Zay Imre* gróf és *Eberwein B.* János előengedelményekkel s miután a tőkepenzesek egyik legjelentékenyebb csoportja a tervezet kivételre iránt érdeklődik, valószínű, hogy az építkezést is nemsokára meg fogják kezdeni. W.

zett, szive fáj s ébren álmodozott kővér tereasz-bellákról — a kilencessel. — Egy alkalommal azt vettem észre, hogy idegeskedik, ami egy jól táplált, mérsékelt növésű hajdus fiatal embernek nem épen jól áll. Persze a visszafojtott kaláber-szenvedély hullámai csapkodták a türelem gyöngye védőgátját. S minthogy mindenk fölött jámbor természetű ember vagyok, akit felebarátaim szenvedése meghat, szó nélkül bontottam föl hallgatagon kötött szerződésünket s a kővér halat áldással bocsájtám vissza a kaláber locsogó hullámaiba.

Szavahihető ember diskret bmondása szerint Péterünk a kaláber-szünet alatt két és fél kilót apadt, hanyagul öltözködött, hiányosan borotválkozott, a Kartautiz olvasta... szóval a világfájdalom kezdett rajta erőt venni, mint egy reménytelenül szerelmes diákon.

Valamelyik délután Kellner-bácsit látom a billiárd-terem egyik kényelmetlen kanapéján unatkozni.

Ugy „kártyabontás“ után járt már az idő, a szomszéd szobában csapkodták javába a megkevert tucatot emelés alá.

A szerelmes ifju nem lesi mohóbban a várva várt kedvest, mint a kártyás a partnerjét, ám a kikoszarzott táncos elkecserepedése is csak kismiska a mellőzött partner méltatlankodásához képest. Ergo az öreg unatkozásának csakis az

Kimutatás a Zemplén-vármegyei közkórház 1898. évi március havi betegforgalmáról. 1898. év febr. hóról ápolás alatt maradtak száma: 38; 1898. év március 31-ig ujonnan felvettek száma: 54; ápoltak összege: 92. — Ezek közül elboesáttatott gyógyulva: 46; javulva: 6; gyógyulatlant: 2; meghalt: 2. — Összes fogyaté: 56. — A hó végével ápolás alatt maradtak száma: 36. — Az ezen idő alatt felmerült ápolás-napok száma: 1258. — *Schön Vilmos* dr. főorvos, *Nyomárkay Odón* dr. alorvos.

Állami anyakönyvi statisztika. A sátorlaja-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál (1898. márc. 26-ától ápr. 2-áig) a házasságot kötött: 2 pár; b) kihirdetett: 2 egyén c) születési anyakönyvi bejegyzés volt: 14 esetben; d) elhalálozott: 12 egyén.

Hírek a nagyvilágból.

Ferdinánd főherceget a legfőbb hadur, Ófelsége a király, helyettesítőjévé nevezte ki az összes haderő felett gyakorolt főparancsnokságban.

Az orosz hajóhad Kinában békés meg egyezés révén elfoglalta Port-Artur és Ta-Liea-Van hadi kikötöket.

Béke vagy háború? Ez a kérdések kérdése most az amerikai Szabad Államokban épp úgy, mint Spanyolországban. És a kérdés lázasan hareais izgatottságban tartja a flegmatikus amerikai jenkit épp úgy, mint a szangvinikus spanyol hidalgót. *Mac-Kinley* elnök azon munkál, hogy Kuba-sziget 200 millió dollár lefizetésével váltsa meg állami függetlenségét az anya-államtól, Spanyolországtól. *Isabella* spanyol királyné, hogy kiskoru fiának, XIII. Alfonzónak, esonkittatlanni adhassa át apjától örökölt birodalmát, az európai nagyhatalmasságokhoz folyamodott közbenjárásért. A húr *Washington* és *Madrid* között végsőkig feszült.

Hírek az országból.

Ápril 11-én, húsvét hétfőjén, a főrendi- és a képviselőháznak közös ünnepi ülése lesz az új országház nagytérképében; innen a főrendek és az országos képviselők Budavárába mennek a trónterembe, ahol Ófelsége a király fogadja hódolatukat, miközben *Bánffy* br. miniszterelnök a nemzet hódoló feliratát átnyújtja őfelségének.

A hódoló felirat alapgondolata és tartalmának lényege az, hogy míg egyrésztől az 1848-iki korszakot teremtő nagy alkotásokat dícsőíti és megünnepeljük fölött örömet fejezi ki: — úgy másrésztől ragaszkodásának, bizalmának és hűségének ad hódoló kifejezést őfelsége, az apostoli király személye iránt, kifejezést ad még nemzetünk törhetetlen ragaszkodásának alkotmánya iránt és annak is, hogy *jövőben való boldogulásának legfőbb biztosítékát a nemzet és a korona közös egyetértésében látja.*

Ózv. Bischitz Dávidné Budapesten a múlt hó 28-án elhunyt. Benne egy nemes jó szív szünt meg dobogni. Elete a legmunkásabb emberszeretet és az örök jótékonyosság szakadatlan gyakorlója volt. Nem ösmert különbséget ember és ember között. Segített, vigasztalt, ahol csak tehette. Aldott legyen emlékezte!

lehet az oka, hogy a társak nélküle ültek le kaláberezni.

Ilyenkor kapóra jön a piketező aki az unalom sivatagjából a zöld asztal vidám örömeinek szórakoztató paradicsomába vezet.

Terítve van... E közben már azt is megtudtam, hogy mi nyomja az öreg szívet... persze hogy persze... hát a tanácsos ur, akivel már az együtt kaláberezés jubileomát is megünnepelhetné, akivel szemben a partnerségbe még a bíró is sommás-visszahelyezné — fogja magát és leül másokkal: No de jó, majd megszorul még öngyámsága is, lesz még egyszer unalom a világban. Am ő — már mint az öreg — ezután oda sem néz a kalábernek. Isten véled kontra, rekontra, vannak: mi majd csak pikettirozunk.

Játszunk tehát esendesen. Ám az öreg is kaláber szempontból gusztálja a piket-kártyát, immel-ámmal tekint a tizenkét blatra. Olyan ő is, mint a szárazra tett hal. Csakhogy el nem szavalja: „mit ér a kvart, mit ér a kvint nekem, bellát kíván, belláért ver szívem. (Félreértés elkerülése végett ide írom, hogy nem Iza-bellát, hanem kaláber-bellát gondol az öreg).

Valahogy csak kihuzzuk estig, s másnap látom őt szépen kibékülve Lajos barátommal együtt kaláberezni — a tegnapi keserűségén egy imént kimondott kontrával könnyítve.

x-y.

Különfélék.

A negyedév lejárt alkalmából felkérjük t. előfizetőinket előfizetésüknek megújítására. Kérjük továbbá azon tisztelt olvasóinkat, akik az előfizetéssel hátralékban vannak, sziveskedjenek hátralékaikat beküldeni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük meg ezután is.

A t. tanító urak közül azokat, kik még az első félévi díjat sem küldték be, szintén kérjük annak mihamarább leendő beküldésére.

A „Zemplén“ kiadóhivatala.

Királyi kitüntetések. Ófelsége a király az elmúlt héten *Andrássy Géza* gftot, vármegyénknek is egyik nagyvagyonu főurat, valóságos belső titkos tanácsosává nevezte ki. — *Bubics* Zsigmond püspöknek, a kassai egyházmegye hazafias főpásztorának pedig a köz- s az egyházi ügyek terén kifejtett érdemei elismerésül az első osztályú vaskorena-rendet adományozta.

Királyi adományok. Ófelsége, kabinet-irodája útján s főispánunk közbenjárásával, *Maczkov György* dricsnai lelkésznek 20 ftnyi, — *Jablonszky Sándor* n.-kemencei, Gyömbér György izb.-radványi tanítóknak pedig egyenkint 15—15 forintnyi legkegyesebb adományt küldött.

Személyi hírek. *Andrássy Aladár* gróf es. és kir. főkamrás egészségi állapotában, mint örömmel értesülünk, tartós javulás mutatkozik. — *Wollenhoffer* Emil ezredes, ezredparancsnok m. hó 29-én az Ujhelyben állomásozó honvéd-zászlóalj, — *Szilágyi Bertalan* esendőr-örnagy, kerületi parancsnok pedig m. hó 30-án, a esendőrségi szárny- és szakaszparancsnokság megszemelelése céljából városunkban időztek.

Kinevezés. *Atányi József* dr. t. barátunk, budapesti kir. alügyész, egy évtized előtt még vármegyénkben a varannai járás szolgabirája, a zombori ügyészséghez kir. ügyészszé neveztetett ki. Gratulálunk!

Ujtások a postakezelésben. *Rosznáky Gyula* t. barátunk, ujhelyi posta- és táviróhivatalfő, a nagyközönség kényelmére előnyös, célszerű és sok időt kimelő ujtások létesítésén fáradozik. Megtette ugyanis az intézkedéseket arra nézve, hogy a vasuti állomáson egy fiók-póstahivatal állíttassék föl, amelynek főrendeltetése az lesz, hogy a postacsomagokat ez a hivatal fogja közvetlenül a címzettek lakására kézbesíteni. A másik nevezetes ujtás pedig az lesz, hogy a posta-utalványon érkezett pénzeket, már az utalvány kézbesítésekor, a leélvördő fogja kézhez adni és ez értesülésünk szerint már a közel jövőben be fog következni. A derék hivatalfőt, tisztelt barátunkat, szivesen üdvözljük eme fáradozásában s kívánjuk, hogy azt mielőbb siker koronázza.

Országos vásár. A múlt hó 31-iki országos vásár meglehetősen népes volt. A tavasz kezdete és ünnep előtt lévén, az iparosoknak éppúgy, mint a kereskedőknek jobb vásárjuk volt mint máskor. Szarvasmarhát kb. 2349 darabot, lovat kb. 1018 dbot hajtottak eladásra. A szarvas jószágból elkelt 496 drb., lovat pedig eladtak 180 darabot. Az egész vásár alatt három lopás jutott a rendőrség tudomására. Ebből két esetben a tettes megkerült. Nevezetesen Grünvald Aladár boltjában *Palkó Károlyné* dámcői aszszony szövetet lopott, *Reich Lázár* rőfös sátorból pedig *Lukács Emma* b.-szerdahelyi cigánylány kötőkre valót és karton-kelmét emelt el egy észrevétlen pillanatban. A harmadik, egy tízforintos zsebtolvajlás tettese, meg nem került, bár kilenc zsebest fogott be a rendőrség, akiket aztán csak másnap utasítottak haza.

Színházi jelentés. Van szerencsém S.-A.-Ujhely város és vidéke n. é. közönségét értesíteni, miszerint jelesen szervezett dráma-, vigjáték-, népszínmű- és operettársulattal és saját zenekarral előadásaim sorozatát vasárnap, 1898. április hó 10-én „*Az ördög mátkája*“ *Géczy* legújabb kitűnő népszínművével megkezdem. Szintársulatom névsora: *nők*: *Borossné Mariska* kardalosnő és segédszínésznő. *Gazdy Aranka* fiatal hősnő és szende. *Hevesy Janka* opera- és operet- koloratur énekesnő. *Mikey Rózsika* kardalosnő és segédszínésznő. *Molnár Mariska* kardalosnő és segédszínésznő. *M. Várhidy Rózsika* naiva és társalgónő. *Nagy Vilma* komika és anyaszínésznő. *Nánassy Juliska* kar- és segédszínésznő. *Staud Margit* operet- és segédszínésznő. *S. Melizer Juliska* kar- és segédszínésznő. *Tiszayné Ilona* operet és népszínmű énekesnő. *Takácsné Lenke* kar- és segédszínésznő. *Virgay Boriska* kar- és segédszínésznő. *Férfiak*: *Boross Pál* kardalos és segédszínész. *Balla Imre* kardalos és segédszínész. *Kozma István* opera- és operet-tenorista. *Mátray*

Kálmán bonviván és komikus. Kaposy Andor kar- és segédzsinész. Nagy Gyula kar- és segédzsinész. Palágyi Lajos szerelmes és jellem. Sárközy Lajos operet-baritonista és népszimű énekes. Sarlay Kornél komikus és társalgási. Szepesy Gusztáv apa és jellemzsinész. Tiszay Dezső operet-buffó és jellemkomikus. Török Vilmos kar- és segédzsinész. Vojnits Béla kar- és segédzsinész. Huber Miksa karnagy és 10 zenész. Itt működés alatt következő újdonságok kerülnek színre: Artur kalandjai, Allamtitkár ur, Becsület bír, Borus szerelem, Fernánd házasság, Kikapós patikárus, Katona dolog, Eljen a kis iparos, Trylbi, Susan, Nióbe, Folt amely tisztit, Diplomás kisasszonyok, Gelei kis király, Kék asszony, Kukta kisasszony, Trilbik (az aggszüzek), Talmi heregnő, Varázsgyűrű, Kremonai hegedős. Baba, Ördög mátkája. **Bérléti hirdetés:** 12 db. alsó- és középpáholy-szelvény ára 40 forint, — 12 db. oldalpáholy-szelvény ára 30 forint, — 12 db. támlásszék-szelvény ára 10 ft. Ezek a szelvények tetszés szerint való mennyiségben a **bérléti előadásokra felhasználhatók**, de mindannyiszor az azon napra érvényes jegyre délelőtti 11 óráig a színházi pénztárnál beváltandók. A bérléti eszközével és a bérlétpénzek felvételével Sarlay Kornél színházi titkár bizott meg, ki is a n. é. közönségnél tisztelni fog. Kiváló tisztelettel: **Tiszay Dezső**, a miskolci színház igazgatója.

Tiszti orvosi vizsgálat. A f. év első felében a kolozsvári Ferenc-József-egyetem orvosi fakultásán megtartandó tiszti orvosi vizsgálatra **Szepessi Arnold**, dr. S.-A.-Ujhely város fáradhatatlan s népszerű orvosa, jelentkezett.

Időjárás. Azt mondják, hogy Gyümölcsoltó B. Asszony napja (márc. 25-ike) előtt harapógóval húzhatod a fűvet, még sem jön ki, — Gy. o. B. A. napja után pedig verhető bár kalapáccsal vissza, még is kinő. Szóruszóra ez az idén is a kitavaszkodás szignaturája. Márc. 25-ike óta tavasz van és a pompás enyhe idő ráborította elegáns zöld bársonypalástját hegyre-völgyre. Ma egy hete d. u. pedig olyan zápor seprert végig, dörgés villámlás közt, hogy hire-hamva se maradt csak egy esipetnyi olyan sem, ami a télre emlékeztethetne még bennünket, kezdve az utas téli bundáktól le a hógyárronak imitt-amott még lustálkodott egy-egy foszlányáig. Márc. 30-án este felé meg olyan procella gabalyodott, hogy a snepfözök, kint a hegyeken, csakugy kapkodták fejüket az égő dárdaiktól, melyeket a háborús ég hajgált, — miközben borig áztak. Esténként be-beborul azóta s éjelenként igen jó öntöző esőnk van, ami valóságos istenáldás a felfogatott szőlőterületekre, ahol már javában foly az ültetés.

Esküvők. József Márkus, budapesti magánhivatalnok, mult hó 24-én esküdött örök hűséget ifj. **Reichard Mór** népbanki főkönyvelő kedves és szeretetreméltó **Róza** leányának. — **Witriol Ignác** munkácsi lakos mult hó 27-én tartotta esküvőjét **Schön Mór** helybeli tanító **Malvin** leányával.

Ujból helyreállított hid. A szürnyegi határban a Tapoly-Ondova csatornán levő nagyhid, mely a bekövetkező árvízveszélyre való tekintetből az alispán rendelkezése az idén is szétszedett volt, immár helyreállított, s az Abara és Magyar-Jesztreb irányában azon át vezető közutakon az akadálytalan közlekedés ujra folyamatban van. *rl.*

1848-49-es ereklyekiállítás. A kassai lelkes hazafiak a szabadságharcból fennmaradt emlékekből és tárgyakból kiállítást rendeznek. Ezen kiállítás iránt, mely husvétvasárnapján, azaz ápril hó 10-én fog megnyitást, oly nagy az érdeklődés, hogy nemcsak Abauj-Tornavármegye és Kassa város közönsége állít ki különben külön érdekes tárgyakat: fegyvereket, zászlókat, honvédegyenruhákat, képeket, okiratokat, hírlapokat, hanem az ország távolabbi lakossága is. Az aradi vértanúk múzeuma és **Kreith Béla** gróf is küldött Kassára, leginkább a felvidékre vonatkozó szabadságharc emléktárgyakat. A kiállítás oly nagy terjedelmet ölt, hogy az ujonnan épült emeletes községi iskola valamennyi termét elfoglalja. — **Az ereklyekiállítás jövedelme a kassai csatákban elesett honvédek emlékoszlopára fordítatik.**

Házasság. Imregen **Weinberger Dávid** nagybirtokos leányával, **Rezsivel**, **Rosenberg Soma** k.-kövesdi lakos a mult hó 29-én kelt egybe. A polgári esketést **Horváth János** körjegyző az egyházit pedig a sátoralja-ujhelyi rabbi végezte. Esküvő után a lakodalmas háznál pompás és talpraesett pohárköszöntőkkel fűszerezett nászbed, annakutána pedig vidám táncmultság volt a hajnali órákig. *rl.*

Betörés. Márc. hó 29-ről 30-ra menő éjjel ismeretlen tettes az aut. ort. izraelita hitközség templomának egyik betört ablakán keresztül a templomba hatolt s az előcsarnokban lévő befalazott perselyt próbálta felfeszíteni, ámde az erős zárral nem boldogult s így zsákmány nélkül távozott. A tettest a rendőrség nyomozza.

Tűzek. Tolcsváról írja levelezőnk, hogy ott e hét folyamán két tüzeset is volt. Egyik márc. 28-án, a másik ápr. 1-én délután. Ez utóbbi sokkal nagyobb kárt okozott. Leégett a városháza, egy szomszéd épület a hozzátartozó mellék- s gazdasági épületekkel, egy szalma- és egy szénakazal. A tűz, mint mondják, a városháza padján ütött ki, mely tömve volt takarmánnyal. A tűzoltóságnak fáradhatatlan odaadó munkálkodásával este 10 órakor sikerült a tüzet elfojtani s megakadályozni tovább terjedésében. A kár, tekintettel arra, hogy a szomszédház lakója kereskedő, tetemes 8-9 ezer forintra tehető.

Uj lelkészlak. A s.-a.-ujhelyi ev. ref. egyháztanács f. hó 2-án tartott ülésében fogadta el **Klein Izidor** építész-mérnöknek az új lelkészlak felépítésére vonatkozó ajánlatát. Kerekcsám 18,000 ftba fog kerülni az új lelkészlak, mely hosszú időn át lesz bizonyosága **Dókus Gyula** főgondnok és **Fejes István** lelkész tevékenységének. Ugyanakkor jelentetett be **Meezner Béláné** urnő kegyes ajándéka, ki remek himzésű, dus aranyrojtú urasztali edénytakarót ajándékozott az egyháznak. Az elnökség fogja a nemesszivű, emelkedett gondolkodású adakozónak megvinni az egyháztanács köszönetét. A vallásos érzés egyébként a női szivekben munkás erény, amint a közel multból **Mezőssy Menyhért** szül. **Stépan Apollónia**, valamint **Szunyogh Dezsőné**, **Spóner Angella** urnők buzgószágos cselekedetei is mutatják, előbbi egy 100 ft értékű aranyozott urasztali ezüstantyért, utóbbi egy sajátkezűleg himzett díszes urasztali terítőt vive a kegyesség oltárára. Mint a szentírás mondja: „Cselekedeteikről ismeritek meg őket.”

Ügyvédi iroda áthelyezése. **Erényi Manó** dr., s.-a.-ujhelyi ügyvéd, ügyvédi irodáját f. hó 4-től a polgári bank (Kazinczy-utca) házának emeleti helyiségébe helyezi át.

Vesztett eb garázdálkodása. Imreg községben a legvégső házbán lakó gazda kutyája megveszett, s berohanván a faluba, minden előkerült állatot megmarcangolt; mígmen a felizgatott lakosságtól üldözöbe vétetvén szerencsésen lelévett. *rl.*

Uj ruharaktár. **Rónai Lipót** férfi szabó S.-A.-Ujhelyben a főutcán (Szent-Györgyi-ház) egy új modern ruharaktárt állít fel, melyre lapunk mai hirdetési rovatában hívja fel t. olvasóközönségünk figyelmét.

Katonai előkészítő tanintézet Kolozsvárott. Aki egyéves önkéntes óhajtt lenni és a megkivánt képzettséggel nem bír, forduljon az „Önkéntes jelöltek tanfolyama” név alatt már hét év óta fenálló kolozsvári tanintézet igazgatóságához. Az intézet most egészen újjászervezkedik, s májusban új kurzust nyit. Ugyanott középiskolai osztályokba magánuton tanulók is fölvetetnek.

Cégváltozás. Tokajban a 38 éven át fenállott **Zákó Soma**-féle virágzó fűszer- és vegyes üzletet vétel útján magához váltotta **Rochlitz Dezső** kereskedő s azt ezután „Rochlitz Dezső, ezeltől Zákó Soma” törvényszékiileg bejegyzett cége alatt fogja vezetni.

Nemzetközi kiállítás. Élelemszerek és iparos gyártmányok nemzetközi kiállítása lesz Prágán. Dr. **Schwarzenberg Frigyes** herceg ő főnsége pártfogása alatt folyó évi május hó 15-ik napjától ugyanazon hó 22-éig. A kiállítás tárgyait képerni fogják: iparos gyártmányok, élelmi szerek, italok, eledelek egészségügyi és gyógyszerészeti készítmények, mindenféle sportra vonatkozó tárgyak, s egyáltalában találmányok és újdonságok. — Bejelentéseket minél előbb a kiállítás vezetője **Gobiet Arthur** úr, Prága-Karolinthal címére kell beküldeni.

Dr. Johnsen hagyatéka azon recept, mely szerint a Dr. Johnsen kenőcs készül. E szer használatának leírását ingyen küldi meg a **Zoltán**-féle gyógyszerár (Budapest, Széchenyitér) mindazon esz és közsvényes betegeknek, kik címeiket beküldik. Az elismerő levelek ezrei bizonyítják a szer páratlan csodás hatását. — Kapható: **Widder Gyula**, **Kincsesy Péter** és **Cs. Buday Akos** gyógyszerárakban S.-A.-Ujhely.

Budapesti Napló, az ujságírók lapja. A tizenhét magyar ujságíró, aki hogy függetlenítse magát minden politikai befolyás és minden vállalkozó tőke nyüge alól, megalapítva a maga erejéből, minden vállalat mellőzésevel a szerkesztőség saját tulajdona gyanánt a **Budapesti Napló**-t, mesés sikert ért el. A **Budapesti Napló** ma már nemcsak keletkezésének történetében új és eredeti, de a közönség szimpatiajának gyors felköltésében is eddik nem látott példát mutat. És minden szám arra vall, hogy a **Budapesti Napló** alapítói megérdemlik ezt a támogatást. A **Budapesti Napló** senkié másé, csak a szerkesztőségé és a közönségé, amely semmiféle idegen tőke szolgáltatásban nem áll és csak a maga munkálkodó embereinek, meg a magyar közönségnek, a magyar hazának a magyar nemzeti ügynek és a magyar szabadelvűségnek az érdekeit szolgálja; ebben a függetlenségében sem-

mihez sem hasonlítható hatalmas erőforrása van. Olvasóink figyelmét újból is felhívjuk a **Budapesti Napló**-ra és ismételve legmelegebben ajánljuk ez ujságot.

Nagy nyeresemények. Amint értesülünk Török A. és Tsa budapesti főelárúsiók (Váci körút 4/A) az első magyar kir. osztályorszátknál nagy nyeresési eredményeket mutatnak fel. Már az első öt húzásnál (tehát a 6-ik főhúzás nélkül) 100,000, 30,000, 5000 és még sok egyéb nagyobb nyeresemény esett ezen czégnél vásárolt sorsjegyekre és a többnyire szegénysorsu nyerőknek ki is lettek fizetve. Ennélfogva mindenkinek joggal ajánlhatjuk, hogy szerencsésjéért Török A. és Tsa cégnél kísérelje meg. Tanácsos a megrendelésekkel sietni, miután az előző sorsjátéknál gyakran előfordult, hogy akik a sorsjegy rendelésével elkéstek, az 1. osztályhoz már nem kaptak sorsjegyet. A Török A. és Tsa cég lapunkban foglalt hirdetésére különösen felhívjuk olvasóink szives figyelmét.

Hibaigazítás. A „Zemplén” mult számának második oldalán s ott az első hasáb alatt foglalt szerkesztői megjegyzésnek értelemzavaró „óvakodott” kitétele „iparkodott”-nak olvasandó.

Foullárd-selyemét 65 krtól 3 forint 35 krajczárig méterenként — japáni, chiniai, s. a. t. a legújabb mintázatok és színekben. fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 ft 65 kr. méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen, valamint házhoz szállítva — **mintákat pedig postafordultával küldenek Henneberg G. (cs. és k. udvari szállító) selyemgyárai Zürichben.**

— Magyar levelezés Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. — 2.

Irodalom.

Az **„Adalékok Zemplén-vármegye Történetéhez”** e. havi folyóiratunknak ez évi 4-ik (áprilisi) füzeté a következő tartalommal jelent meg: 1. A bodrog-vécsi honfoglaláskori lelet. 4 (képpel). Irta: **Szendrey János** dr. — 2. Zemplén-vármegye történelmi földrajza. (III. közlemény.) Irta: **Dongó Gy. Géza**. — 3. Zemplén-vármegye politikai és helyrajzi ösmertetése. (28. folyt.) Fordította: **Matolai Etele**. — 4. Történeti jegyzetek Zemplén-vármegyéről. (28. folyt.) Ford.: **Kapás L. Aurél**. — 5. Szirmay András naplója. (24. folyt.) Közli: **Karsa Ferenc**. — 6. Adatok a Zemplén-megyei br. Sennyey-család történetéhez. (14. folyt. és vége.) Irta: **Lajda József**. — 7. A Sátor-hegyi vár. (2. folyt. és vége.) Irta: **Horváth K. Vince**. — 8. A görög-katolikusok Zemplén-vármegyében. (15. folyt. és vége.) Irta: **Polyánszky Gyula**. — 9. A piaristák Zemplén-vármegyében. (3. folyt.) Irta: **Hudra János**. — 10. Zemplén földesurai a mult században. (2. folyt.) Közli: **Dongó Gy. Géza**. **Levelesláda:** 11. Szőlőművelés rendszabályai 1634-ben.) Közli: **Fodor J. Irodalom**. 12. Könyvismertetés. Irta: **Dongó Gy. Géza**. — 13. Magyarország Archeológiája. **Tárca:** 14. Kossuth Lajos levele Lónyai Gáborhoz. Bevezette: **Karsa Ferenc**. — 15. Hibaigazítás. — 16. A szerkesztői póstájában ösmertette találjuk a b.-szerdahelyi legújabb **felirások** római kor-beli leleteket. — **A jövő 5-ik (májusi) füzethez lesz mellékelve a vármegye színezett térképe.** Az „Adalékok” előfizetése egy évre (12 füzetre) csak 2 ft 40 kr. **Melegan ajánljuk főképpen pedig a községek figyelmébe, annyival is inkább, mert ebben az évfolyamban veszi kezdetét az egyes községeknek külön-külön történeti és helyrajzi ösmertetése.** Kövessék e tekintetben a t. körjegyzőségek N.-Azar, Bély, A.-Bereczki, Czigánd, Gálszécs, B.-Kisfalud, Lelesz, O.-Liszka, B.-Szentés és M.-Zombor példáját, akik már beléptek t. előfizetőink sorába.

A Zemplén-vármegyei gazdasági egyesület kiadványaként megjelentek: 1. A szőlőtelepítés tervezése, 2. A telepítendő szőlők talajának előkészítő munkálatai, 3. A szőlők berendezése és ültetése. Mindhárom füzet tartalmazza **Kiss Ernő** állami szőlészeti és borászati felügyelőnek az 1898. év folyamán rendezett téli gazdasági tanítás alkalmával tartott előadását. A füzetekért a gazd. e. titkári hivatalához kell fordulni, honnan azokat ingyen megküldik az érdeklődőknek.

Negyvennyolcas almanach. 1848 ötven éves jubileumára és emlékére gyönyörűen illusztrált almanachot adott ki most a **Magyar Hírlap**. E kötetet minden ujonnan belépő előfizető teljesen díjtalanul kapja meg. Jókai, a nagyszerű kor egyik legnagyobb alakja, aki ezentul szerződése értelmében csak a **Magyar Hírlap**ba írja mint legfőbb munkatárs szép-irodalmi dolgozatait, gyönyörű arcképet dedikált. az olvasóknak ebben az almanachban. Jókaival az élén harminc állandó belső dolgozótársra van most a **Magyar Hírlap**nak. Szerkesztősége tehát a legnagyobb és tagjai az irodalom és zsurnalisztika legkiválóbb tagjai. A **kedvezmények egész sorozata** is ajánlja a **Magyar Hírlap**ot. A **Kis Világ** című gyermeklapot 50 krajczárért. az **Évszak** című divatlapot 80 krajczárért kapják negyedévenként az előfizetők és előfizethetnek a **Magyar Hírlap** és **Magyar Szalonra** együttesen: Negyedévre 6 forint helyett 5 forinttal. Az ujon-

Folytatás a II. mellékleten.

nan belépő előfizetők ezeken felül teljesen díj-talanul kapják meg Jókai Mórnak a *Magyar Hirlap*-ban most megjelenő regényéből: „Oreg ember nem vén ember“ az eddig megjelent folytatásokat. A *Magyar Hirlapra* bármely naptól kezdve lehet előfizetni és az előfizetése negyed-évre 3 ft 50 kr., egy hónapra 1 ft 20 kr. Az előfizetés postautalványon küldhető Budapestre, Honvéd utca 4. sz. alá.

A „Vasárnapi Ujság“ március 27-iki száma 14 kép-vel jelent meg: ezek között Thun Ferenc gr. az új osztrák miniszterelnök (arcképpel) és Frigyes főherceg hét leányának arcképei. A Vasárnapi Ujság előfizetése negyed-évre 2 ft, a „Politikai Újdonságok“-kal együtt 3 ft. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában. (Budapest IV., egyetem utca 4. sz.) Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap“, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre csak 1 ft 20 kr.

Egyesületi élet.

A s-a-ujhelyi ált. ipartestület beteg-szerű pénztára f. hó 17-én vasárnap d. u. 3 órákor tartja évi rendes közgyűlést, az ipartestület helyiségében, amelyre közgyűlési kiküldöttek amidőn meghívhatnak, a tárgysorozat az alábbiakban tétetik közzé:

1. Elnökség jelentése.
2. Az 1897. évi zárószámadás, vagyonmérleg és statisztikai kimutatás előterjesztése, s a felmentvény felett hozandó határozat.
3. Felügyelő bizottsági tagok választása.
4. Netaláni indítványok.

S.-A.-Ujhely, 1898. március 28.

Bánóczy Kálmán,
elnök.

Gáthy Géza,
titkár.

Meghívó. A sátorlaj-ujhelyi keresk. társulatnak mult hó 27-ére kitűzött közgyűlése a megjelent tagok esekély száma miatt meg-tartható nem volt; az alapszabályok 10. §-a értelmében van szerenesék a társulat mélyen tisztelt tagjait az ápril hó 3-án, vagyis ma d. u. 3 órákor a város háza nagytermében tar-tandó évi közgyűlésre újból meghívni. Tárgyak: 1. Titkári jelentés. 2. A számadások megvizsgálása és a jövő költségvetés megállapítása. 3. Az alapszabályok 14. §-a értelmében 4 kisor-solt választmányi tagnak újból való választása. 4. A jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag választása. 5. Indítványok tétele s tárgyalása.

Schön Sándor,
társ. elnök.

Schneider J.,
társ. titkár.

A gálszécsi ált. ipartestület f. évi március hó 27-én tartotta rendes évi közgyűlést *Belius* György iparhatósági biztos jelenlétében. *Eperjessy* István elnöknek az ipartestület mult évi működéséről szóló igen szépen megszerkesztett jelentéséből és az előterjesztett számadás-ból fölemlítjük, hogy a testületnek a mult év-ben volt 109 tagja, ezek közül eltávozott 3, meghalt 2 tag. Iparosinasnak beiratkozott 29, felszabadult 17. Nyilvántartott 34 segéd. Az ipartestület bevétele volt 129 ft 25 kr., kiadás 99 ft 80 kr., pénzmaradvány 29 ft 45 kr., mely összeg a már meglévő 181 ft 09 kr.-hoz a postatakarékpénztárba helyzetetett s az a célja, hogy az elagott, vagy önhibájukon kívül elszegényedett és betegségben synylő iparosok felsze-gítésére fordítottassék. A közgyűlés a jelentést éljenzéssel tudomásul vevén, a tisztikarnak és az igazgatóságának jegyzőkönyvi köszönetet sza-vazott. Elnöknek közfelkiáltással és lelkesedés-sel ismét *Eperjessy* Istvánt választották, ki a bizalmat szép szavakkal megköszönvén, a jövő teendőkre nézve programot is adott. Ezután az igazgatóságba megválasztott 18 rendes és 4 póttag, kik közül alelnöknek *Benkő* Józsefet, pénztárosnak *Baka* Istvánt, jegyzőt *Koleszár* Mihályt, számvizsgálóknak *Hornják* Istvánt, *Weinberger* Ignácot és *Molnár* Mihályt választották. A f. évi költségvetést 136 ft 50 kr. be-vétellel, 131 ft 10 kr. kiadással és 5 ft 40 kr. fölösleggel irányozták elő. A közgyűlés az el-nök életetésével oszlott szét.

A közönség köréből.

— Alak és tartalomért a beküldő felelős. —

Tekintetes szerkesztő ur!

A beces szerkesztése alatt megjelenő „Zemplén“ lap legutóbbi számában „Egy kis tanulság“ címen megjelent cikke, melyben a t. cikkirő ur gondolatmenete eltér a valóságtól, az alábbiakban bátor vagyok szerény nézetemet nyilvánítani*)

Nézzük csak mi volt a felolvasás tárgya, mely a t. cikkirő szerint oly magas régiókban szállingó értelmiségre szorult volna? Március 15. és *Kossuth* Lajos halálának évfordulója volt a tárgy, az átóbbi azonban egynehány szó-

*) Egyéb közlendőink nagy száma és halaszthatatlan volta miatt e nyilatkozatot megrövidítve közöltük. Szerk.

val említve, tehát fő tárgya a felolvasásnak Március 15-ike volt melyben a nagyon tisztelt felolvasó, mellőzve a történelem, a politika, ke-reskedelem, ipar- és a korszerű társadalmi élet fejtegetéseit, nemzetünk multjából egyes tradi-ciókat említve, felolvasásának gőpontja a haza-szeretet volt, melyből levonva a konzervenciát a jelen időből kifolyólag, a magyar hazának szép jövőt remél; tagadhatatlan az is, hogy felolvasása remek nyelvezettel és ami a fő tisztán magyar szóval volt előadva. Es legyen meggyőződve a t. cikkirő, hogy a *hazaszeretetről magyarul ha beszélnek, az soh'sem lehet annyira magasaróptú, hogy azt a magyar ajku és érzelmű iparos meg ne értse.*

Még egyet. Onképző egyesületünk e leg-utóbb rendezett felolvasásának sikerét egyrészt a szereplőknek köszöni, akiknek sorából a t. cikkirő a *Werner Sárika* kisasszony nevét ki-felejtette; pedig mondhatom, hogy én, akinek alkalmam volt Budapesten és Bécsben híres zeneköltők előadásában gyönyörködnöm: a *Werner Sárika* cimbalomjátékát is élvezettel hallgattam, — de legnagyobb részt köszöni a sikert a nagyérdemű közönség jóindulatának is. S.-A.-Ujhely, 1898. apr. 1.

Hericz Sándor,
iparos.

TANÜGY.

A Zemplén-vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata.

— Rovatvezető: Schneider Jakob, —

Kéziratok a rovatvezetőhöz S. A.-Ujhelybe küldendők.

A gyermek testi-, erkölcsi- és szellemi fejlettségét tekintve véve, mely életkor-ban kezdődjék a tankötelezettség?

Ha az embereknek bizonyos tétel-, vagy tárgyra irányuló felfogását és gondolkodását bíralatunk tárgyává tesszük: kétségen kívül ama tapasztalatra jutunk, miszerint még a leg-egyszerűbb tételre nézve is, hol élesebb, hol pedig lágyabb diszharmónia uralkodik köztük azok elbíralásában. Némelyek megelégszenek a dolgok felszínes igazságával s általában hajlan-dók arra, hogy egy bizonyos irányban megin-dult eszmeáramlatnak, mint folyamom a köny-nyed szokellésű habfodrok, kedélyes követői legyenek; ezek kétségen kívül *biztos tömeg* a vezéreszmék zászlóját fennen lobogató egyénekre nézve. Mások nem hajlandók légies könnyed-ségű habvirágok módjára „mindenben“ utitársul szegődni, sőt gyakran a már megindult eszme-áramlattal — törekedvén önmagákhöz hívek maradni — éppen ellenkező irányt tanusítanak ugyanazon tételre vonatkozólag. Ez utóbbiak az elvontan gondolkodók, kik, hogy a tudomány fejlesztése és fejlődésének iránytűit inkább kez-ükben tartják a felületesen gondolkodóknál: az mindnyájunk által, minden nagyobb vizsgálat nélkül, könnyen elfogadható axioma. (?)

Es aztan, hogy az emberi aggyal termé-szetszerűleg összeférhet az ugyanazon dolgokra vonatkozó felfogási disharmónia, azt nemesak az agy fejlettségének egymástól eltérő volta, valamint az egyén vérmérséklete, hanem ma-gának az egyéneknek, mint egy bizonyos rend-szer szerint való nevelési produktum kitevője-nek s egy bizonyos környezet által így, vagy amugy alakuló individuumnak a típusa is eléggé megokolja. (?) Sőt elmondhatjuk, hogy az emberi különböző s egymással gyakran homlok-egyenest ellenkező természetű gondolkodásmód annyira viszonylagosítja az abszolút jellegű igaz-ságot, hogy az egyén mindig azt tartja igaznak, ami neki tetszik, ami kellemes hatással van rá. Különböző alanyias gondolkodásu emberek ke-resvén az abszolút igazságot, azt ily alakban — különösen, ha a kutatás tárgya nem éppen köz-napi dolog — alig hozhatják felszínre. A böl-cészet tárgya és beosztására nézve ugyanaz, az arra irányuló rendszer okoskodása és felfogá-sában ugyancsak szétágazó s éppen a legfőbb dol-gokban ellenkező. (?) Valóban be kell vallanunk, hogy ha ugyanazon dolgot, különböző szem-pontból vizsgáljuk és tárgyaljuk, gyakran ellen-tétesek lesznek ama tételre vonatkozó gondolataink.

Igy állván a dolog, a cimben foglalt kér-désre adandó válasznak is inkább relative, egy bizonyos távlatból, mint abszolút alakban felel meg az igazságnak s inkább a felfogás eredeti-sége s az eszmemenet szigorú következetessége az, mi figyelmet érdemel. Ha rokonszenvet kelt ama távlat, melyből a cimben foglalt tárgyat vizsgálom, akkor eleget tettem feladatomnak.

Alig van szélesebb és tágabb mezeje akár mely tudománynak, mint a pedagógiának. Itt nem épen zugban fekvő kérdés az, hogy a gyer-

mek szellemi és testi fejlettségét irányadóul véve, összefér-e a tudományos pedagógiával ama nép-iskolai törvény, mely az általános tankötelezett-ségi időt a hatodik évet betöltött növendékekre mondja ki? Tekintélyes pedagógusok vannak, kik a tankötelezettség megkezdési idejét egy évvel hátrább, tehát a 7-ik évre óhajtanák tolni, ebbeli kívánságukat ama indokkal támogatván, hogy a hat éves gyermek sem testileg, sem szel-lemileg nem alkalmas még arra, hogy rendszeres oktatásban részesüljön úgy testi, mint szellemi épségének merő kockáztatása nélkül.

Eltekintve attól, hogy az 1868. évi XXXVIII. t. c.-ből kifolyó miniszteri rendelet iskolai köz-igazgatási uton intézkedik a testi és szellemileg gyenge gyermekekről, amennyiben ezeket rövi-debb, vagy hosszabb időre történhető iskolába járási kötelezettsége alól, a tisztí orvos bizonyi-tására fölmenti; tény az, hogy a hat, vagy hét éves gyermek testi fejlettsége között oly szembe-szökő különbség nincs, mely amazt eme korral szemben testileg fejletlennek minősíthetné. Itt a test fejlettségének elbíralásánál nem a kor, mely közt a különbözet különben is legfeljebb 1 év, hanem az agyén fsíkuma az irányadó. Egyénekről szólva, tapasztalati tény, hogy né-mely hat éves gyermek oly kifejtett test birto-kában van, miszerint könnyen azonosítható a hét, sőt néha a 8 évessel is. De viszont eme tételt olykor-olykor meg is fordíthatjuk.

(Folyt. köv.)

Sikolya Antal,
ev. ref. tanító.

Gyümölcsstenyésztés.

Haj! haj! az a gyümölcs, az a gyümölcs! de sok bajt, kellemetlenséget is okozott már az emberiségnek!

Valahol azt olvastam, hogy ha valamit irni akarunk, ne kezdjük a mondókánkat Adámmal és Evánál, mert ez öreg hiba. Es én mégis csak náluk kezdem, mert föntebbi állításmat az ő esetük bizonyítja a legjobba. Mert hát mi okozta az egész emberi nem gyász bukáását? Nemde az alma? Ha az az átkozott alma nincs, Eva nem eszik belőle s akkor nincs is semmi baj. De hát ott volt a paradicsom kellő közepén s addig esábitgatta ősanynkat, míg a esábitásnak engedett. Es azóta ez a tragédia hányszor is-métlődött? Persze kisebb és nem oly nagy fontos ságu, de azért elég érzékeny kiadásban. Ha az a sok nadrág, melynek a gyümölcs bajt okozott s mely a gyümölcs esábitgatásai miatt akaratlan porozásban részesült (persze akkor, mikor a gazdája is benne volt (a nadrágban) ha mon-dom ez a sok nadrág most egyszerre mind meg-szólalna, olyan földrengető hang támadna, mely-hez hasonlót alig képzelhetünk. Ezek a gond-nélküli pajkos gyermekkor nem éppen kellemes emlékei. De hát miért okoz a gyümölcs annyi bajt? vagy helyesebben: Miért teszi ki magát az ember — és pedig nemesak a kis ember, hanem gyakran a nagy is — a gyümölcs miatt olyan nagy bajnak? A felelet erre oly egyszerű, oly könnyű, hogy azt a hurokra került 5—6 éves kis gyümölcs-tolvaj is megadja. „Hát melt a dümöleot szejetem,“ mondaná pityeregre.

Alig van ember, ki a gyümölcsnek egyik, vagy másik fajtát nem szeretné. De ha szereti, az eddig felhozott szerzési módon kívül van egy, mely sokba nem kerül és amellett, hogy gyönyörködtet, nemesítőleg hat a kedélyre, sőt még szép hasznót is hoz. Ezen mód a gyümölcs tenyésztés. Ezen gyönyörködtető, testet-lelket nemesítő és hasznos foglalkozásról akarok egyet-mást mondani egyes híresebb pomológusok meg-figyelése és a magam, ezen a téren 25 éven át szerzett tapasztalataim nyomán. Sokszor halljuk ama panaszt, hogy néhány évvel ezelőtt ültetett csemete nem akar teremni. Mi okozza ezen pa-naszt? Röviden: nem más, mint a meggondo-latlanság. Azok, akik így panaszkodnak, nem gondolják meg, hogy a gyümölcsfa éppen olyan étellel bír, mint más nemesebb lény és kifej-lődéséhez idő kell.

Ha nem várjuk a csirkétől, hogy kifejlődése előtt tojásokat tojjon, ne várjuk a fiatal cseme-tétől se, hogy idő előtt gyümölcsözze. A gyü-mölcsfának is tehát előbb el kell érnie azon kort, melyben egyénisége oda fejlődött, hogy gyümöl-csöznie kell. Legyünk türellemmel. Várjuk be fáinknak gyümölcsözési korát és ne panasz-kojunk terméketlenségük miatt. Őszi és kajsziin barackfáinknál ugy sem sokáig kell a termésre várakozni, mert ezek a beültetés után egy-két év mulva teremnek: a szilva- és cseresznyefélék rendszeren 4—5 év alatt szoktak termőre fordulni; kivételt itt csak alma- és körtéfajaink némelyike képez, melyek néha 10—15 évig is termésnél-küliek; de ezen idő alatt nagy fává is lesznek később sokat teremnek és tovább is élnek, mint a korán termő gyümölcsfák. Ezek után egyes emberek milyen gyümölcsfajokat ültessenek?

Nézetem szerint aki azt akarja, hogy fiatal fáinak gyümölcseit élvezze, az ültessen korán-

termő gyümölcsfajokat, de aztán ne panaszkodjék, ha korán-termő fái hamar leélik magukat. Aki pedig azt akarja, hogy az általa ültetett fáknak gyümölcseit unokái is élvezzék: az ültésen későtermő fajokat, de ne kívánja, hogy beültetés után pár év múlva teremjenek. Mindazon által helyén van a panasz olyan fáknál, melyek évenkénti bő virágzásukkal mutatják gyümölcsözési koruknak elérését, de termésük még sines. Az ily fák terméketlenségének okát aztán részint a talajbeli, részint a helyfekvési és éghajlati, részint a művelési körülményekben kell keresnünk.

(Folyt. köv.)

Pusztay Mihály.

CSARNOK.

Összhang.

Ez az idő való nekem.
Beh jókor jött, beh szeretem!
Szomoru szél, siró felleg
Hü képei a lelkeimnek.

Addig ne is derüljön ki,
Míg a rózsám nem békül ki;
Sirjon ez ég velem együtt,
Majd könnyebben elszenvedjük.

Komoly játék.

Hogy akartuk erőszakkal,
Erőltetett akarat
Szétdűlni a boldogságunk,
Mintha bizony nem lett volna
Egyöknék se egyéb baja,
Egyéb dolga.

Nagy komolyan neki fogtunk
S addig-addig játszadoztunk,
Mint valami apró babák,
Hogy végül, mi nagy gyerekek,
Csaknem sirva hordtuk el a
Cserepeket.

Janka Károly.

Képek az életből.

— A „Zemlén” számára. —
Irtta: Klár István.

A delelőre járó nap kékes fényvel esiloptatta meg sugarait az ős leveletét éreztető azurisztisza levegőben, melynek szűzies derűjét egy parányi felhőske sem zavarta. Csak olykor-olykor ha a költöző madaraknak egy-egy esuhuzott el a táj felett, lehetett valami elmosódó foltoeskát, vagy vonalat látni az égboltozaton. A lekaszált termőföldek tarlóin fonakadt pókhálók számai egy óriási kiterjedésű fehér hálóra bogozódva össze ezüstös fényben verték vissza a déli napsugarakat, amelyek élesen világítva meg a közeli esirittvány bágyadt bokrait éles elentében tüntették ki annak hervadó sárgaságát a fényes fehérségből.

Káldy Pista mikor a háromszor forduló lépcsőkről lefutva az udvarra ért, egy pillanatra megállott. Mintha meghökkenett volna attól a gondolattól, hogy szándékát csakugyan megvalósítsa Mintha azalatt az egy pillanat alatt számot vetett volna magával, hogy csakugyan okosan cselekszik-e, ha végrehajtja magában eltökélt szándékát. De a pillanat eltelte után határozottságot erőltetve magára, mosolyogva mormogta:

— Eh badarság, badarság. Csakugyan úgy viselem magam mint egy gyerek, vagy mint akinek hiányzik egy kereke. Amit mondtam hát megmondtam!

Aztán mintha megfenyíteni, vagy messze-üzni akarta volna az agyában motoszkáló rossz gondolatokat, mérgesen suhogtatta meg ezüstgombos lovaglóstörőjét az őszi verőfényben és eszímáinak megroggyant szarát helyrehozogtatta a lejáratlalt átellenben lévő istálló felé indult.

Az istálló ajtaja gondosan be volt téve és belső oldalához egy villa könnyedén hozzátámasztva, hogy az ajtónyitás okozta zaj kizárja az esetleges meglepetést. Káldy Pista azonban ismerte már az ilyen fogásokat. Nem ment neki az ajtónak, hanem oldalt kerülve, az ablakon át, melyet a lovászgyerek sárral igyekezett mentől átláthatatlanabbá tenni, próbált bekandikálni az istálló belsejébe.

Az istállóban esendes volt minden, csak néha hallatszott ki egy-egy nagyobb dobbanás, ha a jászolhoz láncolt Pejko egy-egy kellemetlenkedő legyet, amely bőrizmai többszöri rándításának dacára sem volt hajlandó róla elszállani, akart egy erősebb mozdulattal magától elüzni. Olyankor aztán nagyot dobant a fényesre kopott patkó a vastag tölgyfa hidlason.

A jászol alatt aludt a lovász-fiu, a Jóska

gyerek. A jobbkezében a kefe szíjját, baljában pedig a vakaró nyelét szorongatta, hogy azok minden pillanatban kéznél legyenek. A hidlás hátsó puszta részén egyközűen sorakoztak egymás mellé a vakaróból kivert porsorok, melyeknek különböző színéről azonban a gyakorlott szem mindjárt észrevette, hogy melyik az igazi lópor és melyik az, amelyiket az utca porából oda csempészték.

Káldy Pista a 25 sorporból 19-et számlált meg, melyekre biztosan rá merte volna fogni, hogy az utcáról kerültek az istállóba. A látottak után rendes körülmények között Káldy Pista hirtelen belökte volna az ajtót és a lovászgyereknek kiosztott néhány ostoresapás után helyre billent volna kedélyének megbolygatott mérlege, de most nem volt kedve semmihez. Sokkal jobban el volt keseredve, semmint kedve lett volna a lovászgyereket kötelességtudásra tanítani.

Mikor a belülről kihallatszó halk nyerítésből és a lónak örvendező nyugtalanságáról észrevette, hogy a Pejko az ablakon át is felismerte gazdáját, az ajtóhoz ment és az ostor gombjával megkopogtatta a vékony fenýődeszkát, bekiáltott:

— Jóska te, Jóska! vedd el el azt a villát az ajtótól, mert ha eldől, megijed a ló, hé! Semmi válasz. Az ismételt felhívás után megint nem kapott választ, de ki lehetett hallani, hogy a villa elkerült az ajtó mögül, mely művelet okozta zörejt megszűnése után, csak a vakaró fogainak éles süvítése hallatszott ki, a mint az apró szőri lókefét a lovászgyerek kezétől igyekezettel húzogatta rajtuk végig.

Harmadszori zörgetésre, mintha csak akkor hallotta volna meg a kopogást, kikiáltott a lovászgyerek:

— No! Ki az. — És csak a kapott válasz után sietett felnyitni az ajtót, aminek megtörténte után katonás állásba csapva magát, jelentette:

Tekintetes urnak alázatosan jelentem, hogy az ajtó csak azért volt betéve, hogy a legyek be ne repülhessenek. A Pejkot megkefélttem, a sörényét, farkát kibontottam, a körmet megkentem, a szemét, orrát hideg vizes ruhával megmostam — itt aztán elhallgatott, csak a fejét kapkodta olykor hátra, ha Káldy Pista az arcához közel tolokodó legyeket elüzendő, kezével egy-egy mozdulatot tett a levegőbe. Mindig azt hitte, hogy egy olyan megkezdett mozdulat az arcán fog egy csattanással belejeződni. Csodálkozással vegyes örömmel tapasztalta azonban, hogy most az egyszer csalódott.

Káldy Pistának az érzékenykedésig rossz kedve volt. A jelentésre nem szólt semmit, hanem gyöngéd hízkeléssel nyújtva oda a mindinkább nyugtalankodó lónak a magával hozott cukordarabokat, kiadta a parancsot a nyergelésre, aztán kiállott az istálló ajtaja elé és szórakozottan esapokodta ostorával a sárga homokban heverő elhullatott zabszemeket. Mikor a lovászgyerek a felnyergelt Pejkot az udvarra vezette, nyeregbe ült és anélkül, hogy egy szóval is mondotta volna, hogy míg oda lesz itt-hon a fiu mit csináljon, a lovat szabadjára eresztve, a falu felé indult.

A ló tudta már a járat. Ugy tudta, hogy merre kell mennie, hogy mikor a falu alatt a kereszthozz ért, teljes biztossággal fordult a tisztí lakhoz vezető utra és ösztönszerűen állva meg a tisztartóék udvarán, a vadszőlővel befüttatott verandához vezető lépcső előtt, ismerős bizalmaskodással nyújtotta be okos fejét az alacsony faragott kerítésen, amelynek háttal fordulva, a „Gazdasági Ertesítő” olvasásában elmerülve ült Káldy Pista.

Káldy Pista még akkor is a nyeregben maradt, mikor a ló már régen megállott. Ugy ült ott, mintha delejes álomba merült volna. Szemei cél nélkül tapadtak az őszi hervadástól pirosra festett szőlőlevelek ritkuló lombátorára és csak akkor rezzent fel öntudatlanságából, mikor Káldy Pista, kinek kalapját a hosszú szárra eresztett Pejko szemtelen bizalmaskodással ráncigálni kezdte, nagy hangon rákiáltott:

— Szervusz bruder! No, mit ül ott mint a macska a sövényen? Szálljon hát le! Adta fikkom-teremtette Pejkoja, majd megette a kalapomat.

Aztán helyre igazgatva a megeibált kalap karimáját, mosolyogva nyitotta ki a veranda kiskapuját.

Káldy Pista a felszólítás után a lóról leugorva, a szarát a nyereghez erősítette és eleresztve a Pejkot, amely hangos nyerítéssel vágatott a szemben lévő majorság istalói felé, erőltetett jókedvvel üdvözölte a házigazdát, aki mellett helyet foglalva röviden előadta szándékát, hogy a Pejko eladó...

Késő este volt már, mikor Káldy Pista-haza került. A eszímáira tapadt fehér pókháló szálakról észre lehetett venni, hogy a tarlón át gyalog jött haza.

Lovaglő sarkantyuja zsebre volt vágva és

csak olykor pendült egyet-egyét az acéltaraj, ha ostorával végig vágva az utjába került dudvák bugáján, a taraj éles fogai beleakadtak kabátja ujjának vékony szövetébe. Olyankor aztán nagyot káromkodott és a pokolba kívánta magát, val együtt az egész világot. Ugy érezte magát, mintha valami roppant nagy csapás érte volna. Mintha valami nagyon kedves hozzátartozóját vesztette volna el örökre. A szívet pedig úgy nyomta, úgy égette az a sárga bőrből készült kis tárcsa, melyben a Pejko árát vitte haza, hogy szinte babonás félelemmel húzta azt ki kabátja balzszenéből és göresösen szorongatva kezében, somoruan mondogatta:

— Eladtam, eladtam. Most megint nincs senkim, megint árva vagyok...

Odafent Boris asszony aztán igazi jókedvvel fogadta. De nagyot csalódott, mikor azt hitte, hogy jobb dolga lesz, ha a Pejko elkerül a háztól. Hiába csinálta meg a jó turós mócsikot, hiába öntötte le dusan, habzó, fehér édes-tejfellet. Káldy Pista hozzá sem nyult. Hiába veregette duzzadóra a fehér pihe párnákat, hiába vetett ruganyos derekaljat, Káldy Pista nem felelt. Ott virradt rá a hajnal az asztal mellett, melyen összevissza hányva hevert, kisebb nagyobb bankjegyekben a Pejko ára: a kétszáz forint. Egész éjszaka a lovat siratta és csak hajnalában került álom fáradt szempilláira.

A felkelő napnak a függönyök közt belopódzó vérvörös sugarai ott találták az asztal mellett ülve, amint fejét fáradtan nyugtatva keresztbe tett karjaira, nyugtalanul aludta a kimerültség izgatott álmát. Szaggatott lélekzete néha göresös zokogásba fullt el, aminek megszűnése után a jai panaszosan suttogták:

— Eladtam, eladtam megint árva vagyok... Még álmában is a lovat siratta!

Közgazdaság.

Utmutatás

a gabonasziszik (*calandra granaria* L.)
irtására.

A gabonasziszik (egyedül vidéken zsuzsók, árpaszuzsók, magtári zsuzsók is, tudományos neven *Calandra granaria* Linné) egy kis és karcu termetű ormányos bogár, melynek hosszúsága 3-4 millim., szélessége pedig 0,7-1 milim. Testszíne pedig sötétbarna. E bogár csak a magtárakban él. Lassu járásu és repülni nem tud, mert a szárnyfedő alul a repülő szárnya egészen hiányzik. Zavarás esetén tetszhalottat színlel, de azután egy-két perc múlva ismét megmozdul.

A gabonasziszik az egyes gabonaszemekben fejlődik és pedig leginkább a buza-, árpa-, rozs- és kukoricában, zabban már ritkábban, megjegyzendő azonban, hogy csak magtárban elhelyezett magvakban, lábon álló gabonában nem. A nősténye petéit úgy rakja a szemekre, hogy azokon hosszúra nyulott fejével, u. n. ormányával előbb egy kis lyukat fur, azután megfordul és petéjét a furott lyukba tojja. A gabona zsizsik álcája fehér színű és csak a rágó szerve barnás színű; teste formátlan és igen ráncos; lába nines. Egész fejlődését a szemben éri el és annak lisztes belsejében táplálkozik is, ugyan abban bábozódik is és a magszemet akkor hagyja el mikor már teljesen kifejődött, azaz mikor bogár.

Kártétele abból áll, hogy úgy a kifejődött bogár, mint az álcája a gabonaszem belsejét annyira kirágja, hogy annak csak éppen a korpája, héja marad meg. Minthogy pedig egy-egy zsizsik teljes kifejődéséhez körülbelül 40-50 nap szükséges, s egy nőstény 36-60 petét tojhat, s továbbá minthogy a bogár fejlődése egyes melegebb fekvésű magtárban egész éven át majdnem fennakadás nélkül folyik, vagy télen legfeljebb két-három hónapig szünetel, azért könnyen érthetővé válik, hogy e bogár rövid idő alatt miért szaporodik el néha olyan tömegesen s miért tesz olyan nagy kárt a gabonában. Figyelmet érdemel, hogy a zsizsik tömegesen csak a zugokban felhalmozott szemetes gabonában szokott szaporodni és abból húzódik át a magtárban lévő tiszta gabona-garmadákbá, melyekben tovább szaporodik; egyáltalán szereti a nyugalmat és sötétséget!

A gabonasziszik ellen való sikeres védekezésnél figyelembe veendő mozzanatok a következők:

1. Hogy a gabonasziszik a magtárban el ne szaporodhassék, szükséges, hogy a magtár mindig tisztán tartassék. Ez oknál fogva fel kell használni minden alkalmat, hogy valahányszor a magtár kiürül, annak összes zugai (lépcsőaljja, falburkolat belseje, vakablak, támasztó oszlop alja, a padló- és falburkolat repedései, a mestergerendák) kisöpörtessenek, minden maghulladék szemetestől onnan kitakarítsassék; általában vigyázni kell, hogy a magtár e helyein semmiféle maghulladék vagy piszok hosszabb ideig meg ne hagyassék.

2. Magtárban tehát szeméthulladékot (rosztaalját, söpredéket, ocsút), egy napig sem szabad meghagyni, hanem a felgyülemelő hulladékot onnan rögtön eltávolítani s vagy erősen égő tüzben elégetni, vagy trágyalébe fojtani kell, hogy a zsiszik abból ki ne mászhassék. A hol az efféle mag baromfi etetésére szolgál, azt olyan helyen kell tartani, hogy az abban esetleg élő zsiszik a magtárba vissza ne juthasson.

3. Hol az alapos takarításnak egyszerre való végrehajtása nem volna lehetséges, mert pl. a magtár (nagy gazdaságban, vagy gabonakereskedőknél) egészen sohasem üres, ott a takarítást úgy kell beosztani, hogy a magtár egyes helyei akkor takarítsanak ki, a mikor az lehetséges, de úgy, ilyen módon az egész magtár alapos takarítás alá havonként legalább egyszer jusson.

4. A takarítás (kisöprés) megkönnyítése végett szükséges, hogy a magtár padlójának, falburkolatának minden egyes házaga olyan anyaggal betapasztassék, mely fele- (vagy nagyobb) részben marha- (tehén vagy ökör-) trágyából és fele- (vagy kisebb) részben jól gyurható (ragadós) agyagból készült. Hogy e tapasztás annál jobban oda ragadjon, szükséges, hogy a tapasztás munkája előtt a betapasztandó részek megnedvesíttessenek.

5. Hogy a tiszta (pl. új) gabona meg ne zsiszikesedjék, okvetetlenül szükséges, hogy az gyakran (hetenként legalább egyszer) kevertessék (lapátoltassék), mert a gyakran megbolygatott gabonában a zsiszik nem marad meg.

6. Zsiszikes gabona a gabonazsisziktől akként tisztítandó meg, hogy előbb olyan szemű rostán rostáltassék meg, a melynek szövetén a gabonazsiszik kihull ugyan, de a mag szem nem. Rostálás közben vigyázni kell, hogy a zsiszik a megrostált gabonába ismét vissza ne húzódhassék. Minthogy pedig a megrostált gabonában a rostálás dacára egy-két zsiszik még bent maradhat, azért szükséges, hogy a kirostált és garmadába hányt gabona felülete, de leginkább a fallal érintkező része, rongyokkal vagy — ha rendelkezésre állanak — juhbőrös bundákkal, len- vagy kender kőccel betakarassék, melyekbe a garmadából menekvő zsiszik behúzódik. Az ilyen helyen meghúzódott zsiszikek azután 7—8 óra, de legkésőbbben egy nap mulva zsákostól-rongyostól együtt a magtárból ki kell vinni és olyan helyen kirázni, a hol az összesperhető és tüzben vagy forró vízben megsemmisíthető. Ez az utóbbi eljárás (lapátolás és zsákkal való betakarás) megismétlendő 5—6-szor, míg a gabona teljesen meg nem tisztul. Azután pedig, mint a tiszta gabona, hetenként csak egyszer lapátolandó.

7. Hogy pedig a gabonazsiszik magtári csapással ne váljék, legfőbb szabály az, hogy a magtár gyakran szellőztessék, és mindig a legnagyobb tisztaságban tartassék.

8. Ismeretlen helyről, vagy gazdaságból érkező gabona vagy gabona-szállításhoz való zsák, magtárba csak akkor vihető be, ha abban gabonazsiszik nincs.

9. A magtárt, vagy zsiszikes gabonát mérgekkel fertőtleníteni nem szabad.

10. A *gabonazsiszikkal* (*Calandra granaria*), nem szabad összetéveszteni a *lencse-vagy borsó zsiszike* (*Bruchus lentis*, *Br. pisorum* vagy *Mylabris lentis*, *M. pisorum* s más fajokat.) Ez utóbbi csak a hüvelyes vetemények magvaiban él, melyeket már a mezőn fejlődésük elején fertőz meg; gabonafélékben nem él. Ellenben a gabonazsiszik csak a gabonafélékben él, ezeket csak a magtárakban lepi el, de hüvelyesek magvaiba nem megy be.

M. kir. állami Rovartani Állomás.

Az Első Leánykiházasítási-egylet, m. sz. f. hó 20-án tartotta meg számos tag jelenlétében XXXV. rendes évi közgyűlését. Miután Schwarcz Armin elnök kimutatta a közgyűlés határozatképességét, amennyiben 202 tag 1406 jutalékrészt helyezett letébe, előterjesztették a jelentéseket. Az előterjesztett főjelentésből kitétszik, hogy az 1897-ik kezelési év is nagyon eredményes volt, mivel 7281 új, jobbára a legfiatalabb korosztályhoz tartozó jutalékrészt irtak be, megjegyzendő, hogy a fiu-biztosítási osztályok is jelentékeny szaporodást szolgáltattak. Ekedéssé vált biztosítások fejében 135,306.13 fto, tehát 74,213.44 forinttal többet fizettek ki, mint az előző, 1896. évben. A jelentékeny kifizetések dacára 390,719.84 ftnyi kezelési felesleg éretett el, amely összegből a matematikai díjtartalékhoz 251,711.03 fto csatoltak. A díjtartalék ennél fogva 608,203.29 ftra emelkedett. A fennmaradó 148,008.81 fto az alapszabályszerű alapok erősítésére fordított, amely összeggel azok 296,008.36 ftra egészítették ki, így tehát az évi mérleg 1,904,211.65 fto összeggel zárul. Az alapok fedezetüket nyerik jó kamatozású budapesti házakban, amelyek 7632 ft leírása után 755,654.25 forinttal vannak a mérlegben kimutatva; továbbá 4 1/2%-os elsőrendű biztonsági értékpapirban 425,440,30 forinttal, takarékpénz-

tári betétekben 469,313.57 fto, végre saját kötvényekre adott kölcsönökben és kint levő követelésekben. Dr. Alexander Bernát a felügyelő tanács elnöke előterjeszti a tanács jelentését és indítványát a felmentvény megadására, mire a főjelentést és az igazgatóságnak abban kifejezésre jutott indítványait jóváhagyólag tudomásul vették és a fölmentvényt egyhangulag megadták. A jegyzőkönyv hitelesítésével Márffy Károlyt és Singer Dávidot bízták meg. A felügyelő tanácsba választottak: Dr. Alexander Bernát, Basch Lajos, Heger József dr., Simonyi Zsigmond, Weil Dávid J. ismét és Wertheimer Albert (új). Miután még Hevessi József tag indítványára Schwarcz Armin elnöknek, ki huszonkilenc év óta áll az intézet élén, továbbá az egész igazgatósági testületnek és Kohn Arnold vezérigazgatónak élénk éljenzés mellett köszönetet és elismerést zavartak, elnök a gyűlést bezárta.

Vármegyei Hivatalos Rész.

Zemplén-vármegye főispánjától.

414/1898. főisp. szám.

Elnöki körlevél.

A törvényhatósági bizottság tisztelt tagjait, az 1886. évi 21. t. c. 46 §-ában biztosított jogomnál fogva, az 1848. évi törvények szentesítése 50. évfordulójának ünneplése alkalmából *S.-A.-Ujhelyben, 1898. évi április hó 11-én d. e. 9 órakor* kezdetét veendő

rendkívüli diszközgyűlésre szívesen meghívom.

Ezen közgyűlésben ügyek nem lesznek tárgyalva, csupán ünnepi szónoklatok tartanak következő sorrendben:

1. Az alispán a közgyűlést megnyitván, a főispán meghívására ősi szokás szerint küldöttséget nevez ki.

2. Az alispán a megjelent főispánt üdvözlí s őt az elnöklésre felkéri.

3. A főispán a közgyűlést üdvözlí.

4. A vármegye főjegyzője alkalmi beszédet tart.

5. A főispán a közgyűlést berekeszti és a bizottsági tagok kíséretében a róm. kath. templomban tartandó hálaadó istentiszteletre távozik.

Hazafias üdvözlettel:

S.-A.-Ujhely, 1898. márc. 27.

Molnár István sk.,
főispán.

5401./sz.

T. Zemplén-vármegye alispánjától.

A 10 fősolgabíróknak.

A földmivelségi m. kir. miniszter úr ő-nagyméltóságának folyó évi 12730. számú intézvénye folytán közhírtételt végett tudatom tekintetes fősolgabíró ural, hogy a csehországi helytartóság folyó évi február hó 16-án 23195. szám alatt kelt hirdetménye szerint megengedte, hogy a Magyar- és Horvát-Szlavonországoknak az ausztriai szabad forgalomból ki nem tiltott járványmentes területeiről származó *egészséges élő sertések* Landokron városba az 1897. évi febr. hó 25-én 12,962. szám alatt kelt földmivelségi rendeletben (az 5. sz. Értesítőnek az Utmutató kiegészítő része 86. lapján közölt II/c pontjában) foglalt feltételek mellett bevitethessenek.

S.-A.-Ujhely, 1898. március 14.

Matolai Etele, alispán.

5810. sz.

T. Zemplén-vármegye alispánjától.

A 10 fősolgabíróknak.

Mult évi 25513. szám alatt kelt felhívásom kapcsán a földmivelségi minister ő-nagyméltóságának folyó évi 15795. számú intézvénye folytán tudomásul vétel és közhírré tétel végett tudatom tek. fősolgabíró ural, hogy a *ragadós tüdőb* jelenlegi elterjedéséhez mérten és a német kormány által folyó évi február hó 22-én 62. szám alatt közölt kimutatás szerint a szarvasmarháknak Németországba való bevitelére a ragadós tüdőb esetleges behurcolásának veszélye miatt ez idő szerint Pozsony-vármegyéből tilos.

Együttal megjegyzem, hogy oly törvényhatóság területéről, melynek területén csak egy községen is ragadós tüdőb megállapított, vagy uralkodik, amiről a szakértők a nekik hetenként megküldött „Földmivelségi Értesítő”-ből mindig hiteles tájékoztatást meríthetnek maguknak, szarvasmarhát Németországba szállítani tilos, tekintet nélkül arra, hogy az illető törvényhatóság

neve a német kormány által időnként közzétett kimutatásban felvételt-e?

S.-A.-Ujhely, 1898. március 15.

Matolai Etele alispán.

40. kgy./691.

T. Zemplén-vármegye alispánjától.

A vállalatoknál a munkások érdekében felveendő pótfeltételek tárgyában mult évi 52872. sz. alatt kelt kereskedelemügyi ministeri rendelet köztudomásra hozatala végett közzététetik.

S.-A.-Ujhely, 1898. márc. 22-én.

Matolai Etele, alispán.

Másolat.

Kereskedelemügyi m. kir. minister 52872. sz. Körrrendelet. Valamennyi vármegyei és önálló törvényhatósági joggal felruházott város közönségének (Budapest fővárost és Fiumét kivéve). Felmerült eset alkalmából a munkások érdekeinek a vállalkozókkal szemben való biztosítása céljából értesitem a közönséget, miszerint célszerűnek tartanám, ha törvényhatósági munkálatok és szállítások végrehajtása iránt kötött szerződések feltételei közé jövőben mindenkor felvenné azt, hogy a *vállalkozó a munkásokkal szemben a munkabér kifizetése tekintetében minden körülmények között szavatossággal tartozik*, továbbá, hogy a fővállalkozó köteles gondoskodni arról, hogy az építés helyén megállapított napszám és a kifizetés ideje látható módon kiirassék s erről, valamint az esetleges változásokról a felügyelő közeg mindenkor értesítessék. Megjegyzem, hogy részemről az államépítészeti hivatalt egyidejűleg utasítottam, miszerint jövőre az állami munkálatok vagy szállítások, nemkülönben az 1890. évi I. t. c. 18. §-a értelmében az egyharmad előirányzati költséget meghaladó államsegélylyel fogatosítandó közúti munkák és szállítások végrehajtása iránt kötött szerződések kiegészítő részét képező általános feltételek közé a 7. § kiegészítéseképp egy póteikkben a fentebb javasolt rendelkezéseket mindenkor feltétlenül vegye fel. — Budapest, 1897. december 19. — A minister helyett: Csörgeő s. k. államtitkár.

3899. sz.

T. Zemplén-vármegye alispánjától.

A 10 fősolgabíróknak.

Alábbi ministeri intézvényt a községi előjáróságokkal leendő közlés végett másolatban kiadom.

S.-A.-Ujhely, 1898. március 12.

Matolai Etele alispán.

Másolat.

M. Kir. belügyminister, 116168/V — C. 1897. szám. Körrrendelet valamennyi törvényhatóságnak. Megütközéssel értesültem, hogy a községi előjárók az *előforduló tüzeseteket* sokszor késedelmesen, sokszor egyáltalán nem juttatják az illetékes esendő-őrparancsnok tudomására s így egyes tüzesetknél a keletkezési ok megállapítása végett indítandó rendőri nyomozás mellőzése sok esetben az a következménye, hogy büntetendő események felderítetlenül és így megtorlatlanul maradnak: a személy és vagyonbiztonság minél sikeresebb megóvása céljából szigorúan utasítani rendelem az összes községek előjáróságait, hogy jövőben kivétel nélkül minden előfordult tüzesetről 24 óra alatt értesítsék az illetékes esendő-őrparancsnokságot, hogy a rendőri nyomozás minden esetben espedig idejében fogatosítható legyen. Elvárom a törvényhatóságtól, hogy ezen rendeletet végrehajtása iránt haladéktalanul és erélyesen intézkedik s a községi előjáróságokat az ellenőrzés éber gyakorlása, s a netalán észlelt mulasztások szigorú megtorlása által ezen bejelentési kötelezettség pontos teljesítésére szorítandja. — Budapest, 1898. év február hó 10-én. A minister helyett: Latkóczy Imre s. k. államtitkár.

Szabályrendelet

az 1893. évi XXIII. t. c. s annak alapján kibocsátott 53850/1897. sz. kereskedelemügyi ministeri rendelet 30. és következő §-ai alapján szervezett borenellenőző bizottságok felállítására, ügyköre s eljárása tárgyában.

(Folyt. és vége.)

III. Rész.

Büntető és zárhatózatok.

19. §.

A bortermelő és borkereskedő az általuk illetve megbízottjaik által a jelen szabályrendelet 3. és 4. §-ok határozmányai ellen elkövetett eseményekért és mulasztásaiért, valamint ha a szabályrendelet 5. 6 15. §§-okban elrendelt készlet felvételt, készlet ellenőrzést s árujegyzék vizsgálatot megakadályozná, amennyiben ez utóbbiak tekintetében őket a büntető törvénybe ütköző esemény nem terheli, mint ezennel megállapított kihágás elkövetéseért az 1893. évi XXIII. t. c. alapján kibocsátott 53850/1897. sz. keresk. min. rendelet 11. §-ában felsorolt hatóság által 20 koronától 200 koronáig terjedhető s ismétlés esetén megkétszerezhető pénzbüntetéssel büntetendők.

Az e szabályrendelet alapján kiszabandó pénzbüntetési összegek a vármegyei szegényalap javára esnek.

20. §.

Azon községi előjáróság, mely e szabályrendelet 2. 3. 5. 6. és 15. §-aiban előírt köteleltségei ellen eselekvés vagy mulasztás által vét az 1886. évi XXII. t. c. szerint fegyelmi uton büntetettik.

21. §.

Jelen szabályrendelet a magas kormány által lett helybenhagyása és záradékolása után szabályszerűen meghirdetettik s a vármegyei hivatalos lapban leendő megjelenése után 30 nappal lép életbe.

Végrehajtását a vármegye alispánja intézi.

IV. Rész.

Atmeneti intézkedések.

22. §.

Első ízben az 5. §. alapján eszközölt leltárak, illetve összeírásokat a községek a járási főszolgabírónak s ezek a vármegye alispánjának terjesztik be, ki azokat osztályozva juttatja a b. e. b. elnökeihez.

23. §.

A 3. §-ban meghatározott módon vezetendő árujegyzék kötelezett beszerzésének elmulasztása miatt a bortermelő és kereskedő első ízben a szabályrendelet életbe léptétől számított 2 hónapig nem büntethető.

Indokolás.

A bizottságok járásonkénti szervezése a dolog természeténél fogva bővebb indokolást nem igényel; kívánatos lett volna azonban, hogy a tokaj-hegyaljai borvidék számbavehető területét magában foglaló s.-a.-ujhelyi, tokaji és szerenési járási borenőrző bizottságok közelebbi szervezeti kapcsolatba hozattak volna egymással, mert a gondos ellenőrzés tárgyát képező kitűnő minőségű bor ugyszólván egészben innen származván, annak forgalma jobban lenne ellenőrizhető. — Kívánatos volna továbbá, hogy az Abauj-vármegyében izoláltan fekvő Ab.-Szántó községe, mely a ministeri rendelet 7. §. 8. pontja alatt a tokaji borvidékhez tartozónak jelezte, a Zemplén-vármegyei szabályrendelet és szerenési b. e. b. hatálya alá helyeztetnék, mert Abauj-vármegyének, ettől eltekintve csak esemény mérvben lévő bortermelő érdekei, Szántót a borforgalom tekintetében hatályosan ellenőrizni aligha fogja s ez — ekként élvezett exterritoriális helyzetnél fogva — könnyen főfészkké válhat a hamis borgegyártásnak és csempészetnek s a hegyaljai jellegű bor hitele esonkításának. Utóbbi csak erre irányított kormányrendeletek eszközölhetnének, melyekkel egyrészt Szántó borenőrzés tekintetében Zemplén-vármegye hatósága alá helyeztetnék, másrészt az államvasutak forró-encsi állomása utasítatnék, hogy a szabályrendeletben kontemplált borszállítmányi kimutatásokat a s.-a.-ujhelyi m. kir. pénzügyigazgatóságnak terjeszse be.

A három említett járás b. e. bizottságainak kívánatos szervezeti kapcsolatát e szabályrendelet keretében megoldani azért nem lehet, mert az csak az egyöntetűség rovására történhetné. Ezt azonban költséges jóakarattal önmagukra nézve kötelezőleg maguk az illető b. e. bizottságok állapíthatják meg, úgy sem terjedhetvén ez egyébre, minthogy az egyik bizottság a másiknak működése s az általa gyűjtött forgalmi viszonyokról folytonos tudomással bírjon, mi azonban az illető elnökök gyakori információ érintkezése s a kívánt s egyébként fontos adatok időszakonkénti kölcsönös közlése által megoldhatónak volna tekintendő.

Az egész siker kizárólag attól függ, teljesítik-e a b. e. b.-ok tagjai egyenként és összesen feladatukat, szorgalom és körültekintéssel a bennök helyezett bizalomnak megfelelően.

A szabályrendelet a hatóságokra s különösen a községekre nagy feladatot és, milyen a készletfelvétel, a bortermelők s kereskedőkben beállott változások nyilvántartása s bejelentése, az áru jegyzéki füzetek és könyvek hitelesítése s a szemlék és borkészlet ellenőrzéseknél való közreműködés. — De ha a törvény s rendelet intencióinak megfelelőleg a borforgalmat megfigyelni s a borhamisításnak útját állni akarjuk, az eszközöket is akarnunk kell, melyek ezt lehetővé teszik.

A Tokaj-Hegyalja a világon páratlanul álló bortermékével nem jó oly szempont alá, mint más közönségesebb bortermő vidék, mert ez nemcsak a hamis bor forgalom által előálló s árára esőkkéntőleg ható hamis bor forgalom ellenében óvándó meg, de megőrzendő s lehetőleg fokozandó világhírű renoméja mint unikum is, azért, hogy a borkereskedelem feltétlen megnyugvással fordulhasson szükségletei fedezése végett a Tokaj-Hegyaljához s onnan biztosan első forrásból szerezhessen be hamisítatlan jó minőségű terményt.

Eltekintve attól, hogy e nyújtott biztosíték a bor árának fejlődésére sem maradhat kedvező hatás nélkül, azt is eredményezendi egy-szersmind, hogy a világkereskedelem e biztosság tudatában, közvetítők mellőzésével, közvetlenül Zemplén-vármegyében fogja beszerezni szükségleteit s ekként a borkereskedelem gócpontja a tokaji bort illetőleg ismét mint volt régen Zemplén-vármegye lesz s a régi jólét kutforrása ismét helyreáll.

Egyéb tekintetekben a szabályrendelet bár nagy jogokkal ruházza fel a közérdek szempontjából a borenőrző bizottságokat, mindazonáltal gondosan kerüli, hogy eljárása az állam és termelés érdekében túlméltan zaklatással fájuljon.

Azon köteleltségek, melyeket a szabályrendelet az árujegyzékek vitele tekintetében a termelőkre és borkereskedőkre ró, nem aránytalanok azon előnyökkel, melyeket az illetők, a szabályrendeleti intézmény végrehajtásából nyernek.

Nem is ujság ily személyi köteleltség elrendelése, mert pld. kincstári érdekek megóvása szempontjából más termékek tekintetében, mint a szesz és cukor, a termelők és kereskedők szintén árujegyzékek vezetésére vannak kötelelve. — A szabályrendelet egyéb intézkedései bővebb indokolást nem igényelnek. — Felveendő volt éppen a tokaji bor jó hírneve és kiválósága érdekében oly módozat, mely egyrészt a bor eladót képesíti az eladandó bor származása és minőségének hiteles érdemlő bizonyítására, másrészt módot nyújt az idegen, különösen külföldi vevőknek, hogy az általa itt megvásárolt s neki szállított bor megfelelő voltáról hozzávetőleges bizonyossággal meggyőződhessek.

Amennyiben az eladót illetőleg ez nagy munkaterhet és szakértelmet ró a bor ellenőrző bizottságok tagjára méltányos és helyes, hogy az eladó érdekében történő igazolási eljárásért kellő díjazásban részesüljön s költségei megtérítenek.

Jegyzette és kiadta:

Thuránszky László,
tb. főjegyző.

58

3810.

Zemplén-vármegye törvényhatósági bizottságának 1898. év február hó 23-án tartott közgyűlésében jóváhagyott.

Kmf.

Kiadta:

Prihoda Etele,
III. aljegyző.

Thuránszky László,
tb. főjegyző.

A 3. §. melléklete.

(Bal oldal)

Folyó és tételszám	Beérkezett	A beraktározott bor mennyisége						Jegyzet
		Beraktározott	hegyaljai					
			asz-tali	sza-mo-rodni	asszu	más borvi-deki	külföldi	
hó nap	hó nap						liter	

(Jobb oldal.)

Folyó és tételszám	Elszállított	Az eladott bor mennyisége					
		A vevő fél	hegyaljai				
			asz-tali	sza-mo-rodni	asszu	más borvi-deki	külföldi
hó nap	hó nap	Neve	lakása				liter

697. sz./I. 98. A szinai járás főszolgabírójától.

Pályázati hirdetmény.

Alírott járási főszolgabíró a szinai járás területén, a szinai, sztarinai, ulicsi és ublyai körjegyzőségek alá csoportosított, összesen 18131 lelket számláló községből Sztakcsin székhelyvel rendszeresített orvosi körben üresedésben lévő, évi 700 ft fizetés, 200 ft uti átalány, 30 kr. beteglátozgatási, 20 kr. rendelési díj és ezenkívül távollási pótlékkal javadalmazott körorvosi állásnak választás utján betöltésére nézve ezennel pályázatot hirdet k

A választás határidejéül folyó évi április hó 21-ig napjának délelőtti 10 óráját Sztakcsin községbe kitűzöm s felhívom a pályázni szándékozókat, hogy az 1876 évi XIV-ik t. c. értelmében

felszerelt kérvényeiket folyó évi április hó 15-ig napjáig hivatalomhoz adják be, mivel később beérkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt Z.-Szinán. 1898. évi márc. 17.

3-3

Kossuth Elek, főszolgabíró.

946. I. 97. A nagymihályi járás főszolgabírójától.

Körözés.

Abara községben március hó első hetében egy 11 hónapos fekete kanca esikó bitangásban találtatott. Ismertető jelei: jobb hátsó lába bokáig fehér, bal szeme hibás. Igazolt tulajdonosa Abara község előjáróságánál átveheti.

Nagy-Mihály, 1898. évi márc. hó 22.

Jelenek szolgabíró.

Nyilt-tér.)

Értesitem a t. közönséget, hogy ügyvédi irodámat 1898. évi ápril hó 4. napjától a Kazinczy-utczán lévő polgári bank házának emeletére teszem át.

S. A.-Ujhely, 1898. ápril 2.

Erényi Manó dr.

k. és v. ügyvéd.

Alapított

1841. évben.

A Pesti magyar kereskedelmi bank váltó-üzlete

Alaptőke: **BUDAPEST** Tartalék-alap: **15 millió forint** V. Dorottya-utca 1. **11 millió forint.**

elad a II. sorsjáték I-ső osztályára érvényes

Magyar osztálysorsjegyet

1/1 6 frt, 1/2 3 frt, 1/4 1 frt 50 kr., 1/8 75 kr.

a pénz beküldése, vagy utánvétel mellett. Minden vásárló megkapja a hivatalos tervezetet.

Az ezen intézetnél vásárolt sorsjegyek a bank bélyegzőjével vannak ellátva.

A megrendelések postafordultával kéretnek, mert a készlet máris fogytán van.

Köztudomásu, hogy az első sorsjátéknál a legtöbb fő- és melléknyeremény az ezen intézetnél vásárolt sorsjegyekre esett.

*) Az e rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Heti naptár.

Vasárnap, április 3. Palmarum
Hétfőn, április 4. Izidor et. †
Kedden, április 5. Ferr. Vincze †
Szerdán, április 6. Czölesztin †
Csütörtökön, április 7. Nagycsüt. †
Pénteken, április 8. Nagypéntek †
Szombaton, április 9. Nagyszombat †

A szerkesztő postája.

R. S. urnak — Bpest. Átküldöttük a kiadóhoz.
A jövendőmondó tallér. Forgalomba kerül.
H. J. dr. urnak — Bpest. Levélben válaszolunk.

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.
Kiadó-tulajdonos Éhler Gyula

Hirdetések.

92/1898. ügyszám.

Árverési hirdetmény.

Weisz Sámuel bodzás-ujlaki fakereskedőnek fenti ügyszám alatti jegyzőkönyvi megkeresése folytán közhírré teszem, miként Propper Fülöp homonnai fakereskedő illetve megbízottja Korngut Móríc által Weisz Sámuel részére szállított, azonban utóbbi által a szállítók rendelkezésére visszabocsátott egy vasuti koci rakomány lécz áru a folyó 1898. évi ápril hó 18. napjának délutáni 3 órakor az upori vasuti állomáson nyilvános árverésen általam el fog adatni.

Nagy-Mihály, 1898. ápril 1-én.

Polányi Géza.

kir. közjegyző.

Benczúr testvérek cémentgyára

Mogyoróskán.

(Zemplénumegye, posta helyben.)

Ajánl: Portland és Román cémentet, padló- és járdalemezeket legjobb minőségben.

Vasuti állomások: Örmező és Eperje.

Viszonteladók kerestetnek.

Tölgyműfa eladás.

A s.a.-ujhelyi r. kath. plébániának „Mozsolya” nevű erdejében lévő 1—239 f. számmal ellátott 1055 m² és 4333 ftrra becsült 239 darab **donga és parketfának kiválóan alkalmas kocsányos tölgyfatörzs** amelyekből 50—59 cm. vastag 15 darab, 60—69 cm. vastag 39 drb., 70—79 cm. vastag 58 drb., 80—89 cm. vastag 69 drb., 90—120 cm. vastag 59 drb. **f. évi április hó 18-án d. e 10 órakor** az alant irt erdőgondnokság hivatalos helyiségében (Nagyuj-úteza), **nyilvános árverésen** a legtöbbet ígérőnek el fog adatni. Utóajánlatok nem fogadtnak el. Az árverési feltételek s egyéb adatok az erdőgondnokságnál megtekinthetők.

S.A.-Ujhely, 1898. márcz. hó 14-én.

M. kir. közp. erdőgondnokság

Márton Sándor
m. kir. főerdész.

Nagy-Mihályban özvegy gróf Sztáray Antalné ömeltósága kertészetében nemesített jó fejlett különféle gyümölcsfa mérsékelt árban eladó.

Tudakozódások alulirothoz intézendők.

Baján Imre,
urad. igazgató.

Kitünő padló-máz!

puha padlóra.

Linoleum padló-zománc

3 árnyalatban.

Bejegyzett védjegy: **VAS LOVAG.**

Lakk és festék-gyár.

Eisenstädter Testvérek Bécs.

Teljesen használatra kész, esinos és a ezélnak megfelelő 1 kilós dobozokban.

Linoleum padló-zománc egy óra alatt megszárad pompás fényű, sima és repedésként ment marad.

Linoleum padló zománc közvetlenül a dobozból mázolható fel.

Linoleum padló zománc használatra sokkal olcsóbb, mint a többi padló-fénymáz.

Kapható minden nagyobb festék- és gyógyáru-üzletben.

Egyedüli főraktár S.A.-Ujhelyen:

BEHYNA TESTVÉREKNÉL.

„Swift Wafflenrad”

fégyvergyári kerékpárok

Zemplén vármegyei képviselősege:

Kornstein Ignácznál

S.-A.-Ujhely.

Ajánlok továbbá: **egy teljes szeszgyári berendezést, henczefőző és szesztartánnyal**, ugyszintén: 2¹/₂, 4., 8., 12 lóerejű **cséplő-garnitúrákat**, egy **vasesztergapadot** használt, de teljesen kijavítva.

A tavaszi időnyre: Záhonyi eredeti **oberndorfi répamagot**, arankamentes **lóheremagot**, mindennemű **gazdasági gépeket, műszaki szerzőségeket és anyagokat.**

Jutányos árak és előnyös fizetési feltételek.

Tisztelettel:

Kornstein Ignác.

Vetés ideje: Augusztus és szeptember.

Ültetés távolsága: 15—20 cm.

Talaj minőség: trágázott.

Mauthner-féle magvak.

Aussaatzeit: Augusztus és Szeptember.

Pflanzweite: 15—20 Cm.

Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

A Mauthner-féle

hirneves

konyhakerti és virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban, a törvényesen bejegyzett

medve-védjegy gyel

valamennyi nagyobb

fűszer- és vaskereskedésekben

kaphatók.

A Budapesten Andrassy-ut 23. szám alatt létező **Mauthner Ödön** cég csakis olyan csomagoknál vállal teljes jótállást egészen **friss és valódi magvakért**, amely csomagok **ragasztva, a medve-ábrával és a Mauthner-névvel** jelölve, úgy a mint a mellékelt rajz is mutatja.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment-Capsici comp.

Ezen hirneves háziaszer ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik köszvényél, csúznál, tagszaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezése alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házaszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török Lószef** gyógyszerésznél Budapesten. **Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter czéjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Tk. 1392./1898. szám.

Hirdetmény.

Klenova község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendeletre képest átalakítatik és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi 29., az 1889. évi 38., és az 1891. évi 16. t. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t. cz.-ben szabályozott eljárás, a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítottatik.

E czézből az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1898. évi május hó 16-án fog kezdődni.**

Ennélfogva felhívtnak:

1., az összes érdekeltnek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a töves átvezetésből eredhető kifogásokat jöhíszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2., Mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik ninesenek, hogy az átiratásra az 1886. évi 29. t. cz. 15—18. és az 1889. évi 38. t. cz. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött bizottság előtt előszóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek; és

3., azok kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kelt Homonnán, a kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóságnál 1898. márczius 16.

Kótsch

kir. albiró.

zajtalan és nyomban szárado.

Törvényileg védve!

Veritabl Laque Christoph.

Christoph Ferenc SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

...mivel a kellemetlen szag és a lassú, ragadós száradás, mel. az olaj széknek és az olajfaknak sajaja, elkerültek. Emellett a használat olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló udves tárggyal feltörhető, anélkül hogy elvonná fényét. Meg kell különböztetni:

szinezett szobapalló-fénymáz, sargasbarnát és mahagonbarnát, mely aká csak az olaj festék fedi be a pallót s egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen betűd minden „olaj”-os mázolást s; van azután

tiszta fénymáz (szinezetlen)

új pallókra és parketre, mely csupan fényt ad. Különösen parketre s olajfaknak el mar bemázolt egészen új pallókra való.

Csak fényt ad, ennélfogva nem fűd el a famustrát.

Postacsomag, körülbelül 35 négyzög mtr. (két közép-nagyságu szobára való) 5 frt. 90 kr., vagy 9¹/₂ márká.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospectusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tesék vigyáznai a cégre s a zárti jegyre, mivel ezt a több mint 40 éve létező gyártmányt-otk-é utanozzak és hamisítják, sokkal rosszabb, s gyakran a célnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferenc,

A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyárt.

Prága, K.

Berlin.

Valódi minőségben csakis **Malártsik György** fűszer- és vegyes kereskedésében kapható S.A.-Ujhelyt.

Pontos és gyors kiszálgát.

Uj férfiruha raktár!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemü közönséget, hogy özv. Szentgyörgyi Lajosné (főtezeai) házában egy modern s a kor minden kívánalmának megfelelő

uri szabó- és kész férfiruha üzletet nyitok.

Raktáron tartok állandóan dus választékban mindennemü finom angol és francia szöveteket, melyekből méltányos áron a legizlésebb kiállításban s a legrövidebb idő alatt mindennemü ruhákat készítek.

Férfi és gyermek kész ruhák

raktáron készen is kaphatók,
A n. é. közönség kegyes pártfogását kéri

Rónai Lipót,
férfiruha raktára.

Kitünö szabás és izléses kiállítás.

Hirdetmény.

A t. cz. közönség tudomására hozatik, hogy alulírott intézet földbirtokokra és S.-A.-Ujhelyben lévő házakra 10—50 évig terjedő

Törlesztési kölcsönöket

eszközöl.
A feltételekre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok
BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek 2^{1/2} egész 12 lóerőig, szalma-kazalozók, továbbá járgány-cseplőgépek, here-cseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők,

"COLUMBIA-DRILL"
legjobb sorvetőgépek, boronák, szecska ágók, répvágók, kukorica-morzsoló darálók, őrlő-malmok, egytemes aczélek, két- és háromvasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kiadatra gyen és bérmentes küldetnek.

Legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben

1.000,000

korona.

Az összes 50,000 nyeresemény JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben **1.000,000** korona

A nyeresemények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	Jutalom	Korona
1	1 jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	90000
1	" "	80000
1	" "	70000
2	" "	60000
1	" "	40000
3	" "	30000
1	" "	25000
2	" "	20000
3	" "	15000
31	" "	10000
67	" "	5000
3	" "	3000
432	" "	2000
763	" "	1000
1238	" "	500
90	" "	300
31700	" "	200
3900	" "	170
4900	" "	130
50	" "	100
3900	" "	80
2900	" "	40
50,000	nyer. és jut összegben	13.160,000

melyek hat húzásban sorsoltnak ki.

A második nagy magy. kir. osztály-sorsjáték nemsokára ismét megkezdődik és

100,000 újból **50,000** sorsjegyre nyeresemény jut, vagyis az oldalt levő nyereseményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyeresési esélyek tehát, amint már általánosan ismeretes, óriásiak. Szíves mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész I. o. eredeti sorsj.	6.— frt
fél	3.—
negyed	1.50
nyolcad	—75

küldünk szét utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A húzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos húzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak előre is rendelkezésre. Amint ismeretes, a húzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosak és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kiváló szerencse

kedvezet főarúdnaknak az I. magy. kir. osztály-sorsjátékban, a mennyiben már az előző osztályokban (az első öt osztályban) 100.000, 30.000, 5000, valamint számos 2000, 1000, 500, és 300 koronás nyereseményt nyertek főarúdnakban, melyeket a szerencsés nyerteknek ki is fizettünk.

Ajánlatos ennél fogva a II-ik magy. kir. osztály-sorsjáték 1-ső húzásához a megrendeléseket mielőbb hozzánk juttatni. Emlékeztetünk az első sorsjátéknál hangoztatott azon többszöri figyelmeztetésünkre, hogy röviddel az első osztályú húzás előtt az első osztályú sorsjegyek elkélnek; és igazunk is volt, mert még közvetlen az első osztály húzása előtt a bel- és külföld elárasztott bennünket rendelményekkel olyanynyira, hogy a későn érkezőket legnagyobb sajnálatunkra már nem eszközölhattük.

Kérjük tehát a rendelményeket az első osztályhoz mielőbb, mindenesetre azonban legkésőbb

április hó 8-áig

hozzánk beküldeni, mert csak ez esetben ígérhetjük ezek biztos eszközését.

Török A. és T.-sa
m. kir. szab. osztály-sorsjáték főelárústitói
Budapest, V., Váci-körút 4/A.

A fokaj-rakamazi kincstári ut áthelyezése folytán lebontandó hat darab régi árteri fahid anyaga akár egyenkint, akár összesen eladó. Bővebb felvilágosítások nyerhetők Deutsch S. vállalat irodájában Cokajban.

Akar ön jó cognacot inni?

Kérjen mindig csak

TOKAJI COGNACOT

TOKAJ VAROS CZIMERÉVEL

(kigyós kereszt a hármás hegyen,)

mert különben értéktelen hamisítványt kap.

Valódi Tokaji Cognac kapható:

minden nagyobb fűszer- és csemege-kereskedésben és gyógyszerárban.

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁR

TOKAJ.

Főraktár: Nagy Ferencz, fűszer-, festék- és rövid-áru kereskedése S.-A.-Ujhely Rákóci-utca.

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

Homlokzat festék-gyár

Kornsteiner Károly Bécs, III., Hauptstrasse 120. (saját házában.)
Az arany éremmel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya, és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek mészen feloldhatók, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában különként 16 krtól felfelé szállíthatnak, és a mi a festék szűrítettségét illeti, azonos az olajfestékekkel.
— **Mintakártya, ugyszintén használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.**

Butor raktár felosztás.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására juttatni, miszerint a korona-uteza 610. szám alatt saját házában lévő jól berendezett

Butor raktáramat

véglegesen megszüntetni szándékozom, miért is a raktáron lévő összes árukat **az előállítási áron alól adom el.**

Raktáramban esakis jó és solid készítményű, még a legkényesebb izlésnek is megfelelő áruk vannak, mely kedvező alkalmat felhasználás végett a n. é. közönség figyelmébe ajánlja

Jelenek Ádám
S.-A.-Ujhelyben.

Raktáramat egészben is eladom.

Butorraktáram felett lévő emeleti lakást folyó évi április hó 24-től bérbe adom.

Keil-lakk

(Glasur)

legkitünőbb mázólo-szer puha padló számára, 1 nagy palaczk ára 1 frt 35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs | **Arany-fénymáz**
legjobb és legegyszerűbb beeresztő- | képkeretek stb. bearanyozására.
szer kemény padló számára. 1 kö- | 1 kis palaczk ára 20 kr.
csög ára 60 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére.
1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.
Mindenkor kaphatók:

BEHYNA TESTVÉREKNÉL, S.-A.-UJHELY.

1.000,000 korona

Egy millió nyerhető.

A 2 ik magy. kir. szabad. osztály-sorsjáték.
50.000 nyereményének jegyzéke.

A játékterv 9. §. szerint a legnagyobb nyeremény

1.000,000 korona
Egy millió

A nyeremények következőleg vannak beosztva.

Nyeremények:	Korona:
1 á	600 000
1 „	400 000
1 „	200 000
2 „	100 000
1 „	90 000
1 „	80 000
1 „	70 000
2 „	60 000
1 „	40 000
5 „	30 000
1 „	25 000
7 „	20 000
3 „	15 000
31 „	10 000
67 „	5 000
3 „	3 000
432 „	2 000
763 „	1 000
1238 „	500
90 „	300
47350 „	200, 170, 130, 100, 80, 40

50000 nyeremény és jutalom 13.160.000 kor.
melyek hat osztályban kisorsoltatnak.

Fehér Lajos és társa
a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítói.
Budapest, Gizella-tér 5. sz.

Vegyri ruhatisztító és selyem, szövet, gyapju-ruhafestő üzlet.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy itt **S.-A.-Ujhelyben**

gőzerőre berendezett vegyi ruhatisztító-, mű-, selyem és kelmfestő üzletben

elvallalok tisztításra: fejtetlen és fejtett bál-, utcai-, selyem-, plüsch-, szövet- és kreton-ruhákat bármily dus díszítéssel. — Továbbá uri- és női **öltönyöket**; egyenruhákat, bál belépőket, selyemkendőket, csipke-függönyöket prémezett és himzett tárgyakat, gyermek-ruhákat, szallagot, nyakkendőt, keztyűt és minden itt fel nem sorolt tárgyakat.

Gőz ruhafestészetemet különösen ajánlom a közönség figyelmébe.

Festésre minden megunt színű, vagy színét hagyott női- és férfi ruhákat a volt eredeti színben, vagy a legdivatosabb színekben. Bolti minta után esakis tiszta világos színű szövetek alkalmasak. A férfi ruhák fejtetlen, a női ruhák szétfejtve, mivel így a kívánt szín tökéletesen elérhető.

Alkalmi ruha kívánatra a legrövidebb idő alatt tisztítatik. Festésre adandó tárgyak 8 nap alatt festetnek.

Ajánlom továbbá téli-ruhák festését u. m. téli felöltők, köpenyek, női-gallérok stb., melyek szép kivitelben és gyorsan eszközöltetnek.

Nagy műhelyem gőzerőre akképpen van berendezve, hogy az időjárás és évszak a munkák kivételére befolyással nem bír és így a rendelések bármely időszakban, tehát télen is átvétnek és pontosan elkészítetnek. Férfi ruhák vasalása is felvétetik.

E téren sok éven át a fővárosban és külföldön szerzett tapasztalataim képesítenek arra, hogy mindenki izlését teljesen kielégítem.

Vidéki megbízásokat posta-utánvétellel a legpontosabban teljesítek, vidékre 5 kilón felüli esomagok bérmentve küldetnek vissza.

Magamat becses pártfogásába ajánlva maradtam

Főüzlet és nagyműhelyem: **S.-A.-Ujhely**
Kazinczy-u. 505. sz. a keresk. bankkal szemben. mély tisztelettel:

Felvételi üzlethelyiségek: **Rakovszky Sándor,**
Kassa, fő-uteza 46 (Vitéz-féle házban). vegyi tisztító és kelmfestő.
Munkács, fő-uteza 34. szám.

Egy jó házból való fiu tanulóul felvétetik.

SZIVATTYÚKAT | TŰZFECSEKENDŐKET

házi, ipari, mezőgazdasági, építkezési és egyéb nyilvános célokra városi, községi, gazdasági és gyári tűzoltóságoknak, kéz-, járgány és erőhajtásra,

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő pöczegődör tisztító készülékeket, utcai öntöző-kocsikat, sárkaparókat készítek és ajánlok

Budapesti szivattyú- és gépgyár
részvény-társaság (ezelőtt **WALSER FERENCZ**)
Budapest, VI., Külső váci-ut 45.

Arjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.